

t'et wel'i teta 001

Сяны нэпта нод" чет Вэли тэта илэвы.

S'ani nɛbta nɔd? t'et Wel'i teta jil'ewi.

S'ani.nɛbta.nɔd? t'et Wel'i teta jil'ewi3

s'ani.nɛbta.nɔd? t'et Wel'i teta jil'e -wi -3

s'aʔni.nɛbta.nɔ? t'et Wel'i teta jil'e -wV -3

adv num propr n v -v.mood -v.pn

когда-то четыре Welji богач жить -NARR -[3SG]

once four Welji land.owner live -NARR -[3SG]

einmal vier Welji Landbesitzer leben -NARR -[3SG]

Когда-то, говорят, жили четыре богача Вэли.

There once lived four wealthy Welj.

Es lebten einmal vier reiche Welis.

t'et wel'i teta 002

Ты илебяду чет ёнарту нэвы.

Ti jil'eb'adu t'et jonartu nɛwi.

Ti jil'eb'adu t'et jonartu nɛwi3

ti jil'eb'a -du t'et jonar -tu nɛ -wi -3

ti jil'eb'e -da t'et jonar? -da nɛ -wV -3

n n -n.poss num num -n.poss v -v.mood -v.pn

олень стадо -3SG четыре тысяча -3SG быть -NARR -[3SG]

reindeer flock -3SG four thousand -3SG be -NARR -[3SG]

Rentier Herde -3SG vier tausend -3SG sein -NARR -[3SG]

Оленей у них были четыре тысячи.

They had 4000 reindeer.

Sie hatten 4000 Rentiere.

t'et wel'i teta 003

Нысынту хаби" нани чет ю" нэвы.

Nisintu xab'i? nan'i t'et ju? nɛwi.

Nisintu xab'i? nan'i t'et ju? nɛwi3

nisi	-ntu	xab'i	-ʔ	ŋan'i	t'et	juʔ	ŋæ	-wi	-3
ŋæsi	-nda	xab'i	-ʔ	ŋan'iʔ	t'et	juʔ	ŋæ	-wV	-3
n	-n.case-poss	n	-n.case	conj	num	num	v	-v.mood	-v.pn
стойбище	-GEN.3SG	слуга	-PL	вновь	четыре	десять	быть	-NARR	-[3SG]
nomad.camp	-GEN.3SG	servant	-PL	again	four	ten	be	-NARR	-[3SG]
nomadisch.Lager	-GEN.3SG	Diener	-PL	wieder	vier	zehn	sein	-NARR	-[3SG]

Работников стойбища сорок.

They also had 40 workers in the nomad camp.

Im Lager hatten sie auch 40 Arbeiter.

t'et wel'i teta 004

Тег Вэли тэта пэдарота яха нявхана илевы".

T'et Wel'i teta pædarota jaxa n'awxana jil'ewiʔ.

T'et	Wel'i	teta	pædarota	jaxa	n'awxana	jil'ewiʔ			
t'et	Wel'i	teta	pædarota	jaxa	n'aw	-xana	jil'e	-wi	-ʔ
t'et	Wel'i	teta	pædarota	jaxa	n'aʔaw	-xVna	jil'e	-wV	-ʔ
num	prorɣ	n	adj	n	n	-n.case	v	-v.mood	-v.pn
четыре	Welji	богач	лесистый	река	устье	-LOC	жить	-NARR	-3PL
four	Welji	land.owner	wooded	river	estuary	-LOC	live	-NARR	-3PL
vier	Welji	Landbesitzer	bewaldet	Fluss	Mündung	-LOC	leben	-NARR	-3PL

Четыре богача Вэли жили в низовьях реки, поросшей лесом.

The four Wel'i-farmers lived at the mouth of the river which was overgrown with trees.

Die vier Wel'i-Wirte lebten an der mit Bäumen umwachsenen Flussmündung.

t'et wel'i teta 005

Џобңгуна, хуви юркыкана, нарка Вэли тэта хасава ню небянта ма:

ŋobŋkuna, xuwɪ jurkikana, ŋarka Wel'i teta xasawa n'u n'eb'anta ma:

ŋobŋkuna	xuwɪ	jurki	-0	-kana	ŋarka	Wel'i	teta	xasawa	n'u	n'eb'anta	ma3:
ŋobŋkuna	xuwɪ	jurka	-s'	-xVna	ŋarka	Wel'i	teta	xasawa	n'u	n'eb'a	-nda
adv	adv	v	-v.inf	-n.case	adj	prorɣ	n	n	n	n	-n.case-poss
иногда	утренний	встать	-INF	-LOC	большой	Welji	богач	мужчина	ребёнок	мать	-GEN.3SG
sometimes	morning	get.up	-INF	-LOC	big	Welji	land.owner	man	child	mother	-GEN.3SG
manchmal	morgendlich	aufstehen	-INF	-LOC	groß	Welji	Landbesitzer	Mann	Kind	Mutter	-GEN.3SG
										sagen	-[3SG]

Однажды утром, когда люди вставали, сын старшего богача Вэли сказал матери:

One morning, when waking up, the son of the oldest Weli-farmer said to his mother:

Eines morgens, als sie aufwachten, sagte der Sohn des ältesten Weli-Wirt zu seiner Mutter:

t'et wel'i teta 006

Панэдами та"!

Panedam'i ta?!

Panedam'i ta?!

pane -dam'i ta -?

pani -dam'i ta -?

n -n.predest v -v.mood-pn

одежда -1SG давать -IMP.2SG.S

clothes -1SG give -IMP.2SG.S

Kleid -1SG geben -IMP.2SG

Приготовь мне одежду!

Give me my clothes!

Gib mir mein Gewand!

t'et wel'i teta 007

Небада пухуча тумта пятада.

N'eb'ada puxuca tumta p'atada.

N'eb'ada puxuca tumta p'atada

n'eb'a -da puxuca tu -mta p'ata -da

n'eb'a -da puxuc'e tu -mta p'ata -da

n -n.poss n n -n.case-poss v -v.pn

мать -3SG старая(женщина) огонь -ACC.3SG разводить.огонь -3SG.O

mother -3SG old(woman) fire -ACC.3SG make.a.fire -3SG.O

Mutter -3SG alte(Frau) Feuer -ACC.3SG Feuer.machen -3SG.O

Старая мать развела огонь,

The old mother made a fire.

Die alte Mutter legte Feuer.

t'et wel'i teta 008

Тад пйн тарпы", манма:

Tad p'in tarpi?, manma:

Tad	p'in	tarpi?		manma3:		
tad	p'in	tarpi	-ʔ	man	-ma	-3
tad	p'in?	tarpa	-ʔ	man	-wV	-3
adv	pp	v	-v.pn	v	-v.mood	-v.pn
потом	наружу	выходить	-3SG.R	сказать	-NARR	-[3SG]
then	out	step.out	-3SG.R	say	-NARR	-[3SG]
dann	hinaus	hinaustreten	-3SG.R	sagen	-NARR	-[3SG]

А потом вышла из чума и спросила:

Then she came out of the tent and said:

Dann trat sie aus dem Zelt und sagte:

t'et wel'i teta 009

Хуня пянгур?

Xun'a p'aŋkur?

Xun'a p'aŋkur?

xun'a	p'a	-ŋku	-r		
xuna	p'a	-ŋku	-r		
pr	v	-v.deriv.v	-v.pn		
где	направиться	-CONT	-2SG.O		
where	take.to	-CONT	-2SG.O		
wo	aufbrechen	-CONT	-2SG.O		

Куда поедешь?

Where are you going?

Wohin gehst du?

t'et wel'i teta 010

Нумда тамна пэбиню".

Numda tamna pæb'in'u?.

Numda	tamna		pæb'i3n'u?		
num	-da	ta	-mna	pæb'i	-3 -n'u?
num?	-da	ta?	-wna	pæb'i	-3 -n'u?
n	-n.poss	pp	-n.case	adj	-v.pn -v.deriv.ptcl
небо	-3SG	туда	-PROSEC	тёмно	-[3SG] -EMPH

sky -3SG there -PROSEC dark -[3SG] -EMPH

Himmel -3SG dorthin -PROSEC dunkel -[3SG] -EMPH

Ещё совсем темно.

It is still dark.

Es ist noch dunkel.

t'et wel'i teta 011

Царка Вэли тэта хасава ню манма:

Цarka Wel'i teta xasawa n'u manma:

Цarka Wel'i teta xasawa n'u manma3:

цarka Wel'i teta xasawa n'u man -ma -3

цarka Wel'i teta xasawa n'u man -wV -3

adj propr n n n v -v.mood -v.pn

большой Welji богач мужчина ребёнок сказать -NARR -[3SG]

big Welji land.owner man child say -NARR -[3SG]

groß Welji Landbesitzer Mann Kind sagen -NARR -[3SG]

Сын старшего богача Вэли ответил:

The son of the oldest Weli-farmer said:

Der Sohn des ältesten Weli-Wirt sagte:

t'et wel'i teta 012

Хуня пяңгув?

Xun'a p'aŋkuw?

Xun'a p'aŋkuw?

xun'a p'a -ŋku -w

xuna p'a -ŋku -w

pr v -v.deriv.v -v.pn

где направиться -CONT -1SG.O

where take.to -CONT -1SG.O

wo aufbrechen -CONT -1SG.O

Куда поеду?

Where will I go?

Wohin ich gehe?

t'et wel'i teta 013

Ҳэвами нюлма.

Ҳæwam'i n'ulma.

Ҳæwam'i n'ulma3

Ҳæwa -m'i n'ulma -3

Ҳæwa -m'i n'ulam -3

n -n.poss v -v.pn

голова -1SG смягчается -[3SG]

head -1SG soften -[3SG]

Kopf -1SG weich.werden -[3SG]

У меня голова разболелась.

I have a headache.

Mein Kopf tut mir weh.

t'et wel'i teta 014

Тари нэдалёртадм.

Tar'i Ҳædal'ortadm.

Tar'i Ҳædal'ortadm

tar'i Ҳædal'or -ta -dm

tær'i Ҳædal'or -ta -dm?

adv v -v.deriv.v -v.pn

только ездить.на.санках -CONT -1SG

just travel.by.sleigh -CONT -1SG

nur mit.dem.Schlitten.fahren -CONT -1SG

Просто так буду ездить.

I'll just travel around a bit.

Ich reise nur so ein wenig herum.

t'et wel'i teta 015

Тад небяда пухуча едм ханя пире".

Tad n'eb'ada puxuca jedm xan'a p'ir'e?.

Tad n'eb'ada puxuca jedm xan'a3 p'ir'e?

tad n'eb'a -da puxuca jed -m xan'a -3 p'ir'e -?

tad	n'eb'a	-da	пихус'е	jed	-m?	xan'a	-3	p'ir'e	-?
adv	n	-n.poss	n	n	-n.case	vn	-v.pn	v	-v.cn
потом	мать	-3SG	старая(женщина)	еда	-ACC	как.не	-[3SG]	варить	-CNEG
then	mother	-3SG	old(woman)	food	-ACC	why.not	-[3SG]	cook	-CNEG
dann	Mutter	-3SG	alte(Frau)	Essen	-ACC	warum.nicht	-[3SG]	kochen	-CNEG

Старая мать, конечно, сварила еду.

Then his old mother naturally prepared some food.

Dann richtet seine alte Mutter selbstverständlich Essen her.

t'et wel'i teta 016

Пихий пихит сиби падрочи пиби ханя чуле", ной таңгам ханя та".

P'ixij p'ixit s'ib'i padrot'i p'ib'i xan'a t'ul'e?, poj taŋkam xan'a ta?.

P'ixij	p'ixit		s'ib'i	padrot'i	p'ib'i	xan'a3	t'ul'e?,	poj	taŋkam	xan'a3	ta?						
p'ixij	p'i	-xit	s'ib'i	padrot'i	p'ib'i	xan'a	-3	t'ul'e	-?	po	-j	taŋka	-m	xan'a	-3	ta	-?
p'ixij	p'i	-xVd	s'i?iw	padrota	p'ib'i	xan'a	-3	t'ul'e	-?	po	-j	taŋka	-m?	xan'a	-3	ta	-?
mn	n	-n.case	num	adj	n.case	vn	-v.pn	v	-v.cn	n	-n.deriv.adj	n	-n.case	vn	-v.pn	v	-v.cn
внешний	пространство.вне.помещения	-ABL	семь	полосатый	боты.ACC.PL	как.не	-[3SG]	вносить	-CNEG	год	-ADJ	прокладка	-ACC	как.не	-[3SG]	давать	-CNEG
outer	external.place	-ABL	seven	striped	boot.ACC.PL	why.not	-[3SG]	bring.in	-CNEG	year	-ADJ	lining	-ACC	why.not	-[3SG]	give	-CNEG
äußerlich	äußerer.Platz	-ABL	sieben	gestreift	Stiefel.ACC.PL	warum.nicht	-[3SG]	hereinbringen	-CNEG	Jahr	-ADJ	Futter	-ACC	warum.nicht	-[3SG]	geben	-CNEG

Она занесла в чум бакари с семью узорами и суконную сорочку для мальчи.

Then, of course, she took the boots decorated with seven patterns into the tent and of course she gave a lot of food.

Sie brachte den mit sieben Mustern verzierten Stiefel selbstverständlich ins Zelt, und sie gab viel zu essen.

t'et wel'i teta 017

Тад хуви џаварм џамаданта, џарка Вэли тэта хасава ню мальчамта сера, лоңкейсавеј ним ханя с'ар".

Tad xuwi џawarm џamadanta, џarka Wel'i teta xasawa n'u mal'camta s'era, loŋkejsaweј n'im xan'a s'ar?.

Tad	xuwi	џawarm	џamadanta,		џarka	Wel'i teta	xasawa	n'u	mal'camta	s'era3,	loŋkejsaweј		n'im	xan'a3	s'ar?								
tad	xuwi	џawar	-m	џama	-da	-nta	џarka	Wel'i teta	xasawa	n'u	mal'ca	-mta	s'era	-3	loŋkej	-saweј	n'i	-m	xan'a	-3	s'ar	-?	
tad	xuwi	џawar	-m?	џam	-na	-nda	џarka	Wel'i teta	xasawa	n'u	mal'ce	-mda	s'era	-3	loŋkej	-saweј	n'i	-m?	xan'a	-3	s'ara	-?	
adv	adv	n	-n.case	v	-v.partic	-n.case-poss	adj	propr	n	n	n	-n.case-poss	v	-v.pn	n	-n.deriv.n	n	-n.case	vn	-v.pn	v	-v.cn	
потом	утренний	еда	-ACC	съесть	-PTCP.IMPF	-GEN.3SG	большой	Welji	богач	мужчина	ребёнок	мальца	-ACC.3SG	надеть	-[3SG]	металлическая.пуговица	-COMIT	пояс	-ACC	как.не	-[3SG]	вязать	-CNEG
then	morning	food	-ACC	eat	-PTCP.IMPF	-GEN.3SG	big	Welji	land.owner	man	child	malitsa	-ACC.3SG	put.on	-[3SG]	metal.button	-COMIT	belt	-ACC	why.not	-[3SG]	bind	-CNEG
dann	morgendlich	Essen	-ACC	essen	-PTCP.IMPF	-GEN.3SG	groß	Welji	Landbesitzer	Mann	Kind	Maliza	-ACC.3SG	anziehen	-[3SG]	Metallknopf	-COMIT	Gürtel	-ACC	warum.nicht	-[3SG]	anbinden	-CNEG

Позавтракав, сын старшего богача Вэли надел мальцу и подпоясался поясом, украшенным металлическими пуговицами.

After having breakfast, the oldest son of the Weli-farmer put his malica on and indeed buckled on his belt decorated with metal buttons.

Nachdem das Frühstück eingenommen worden war, zog der Sohn des ältesten Weli-Wirt sein Malica an und schnallte in der Tat den mit Metallknöpfen verzierten Gürtel um.

t'et wel'i teta 018

Тад пйн тарпы".

Tad p'in tarpi?.

Tad p'in tarpi?

tad	p'in	tarp	-i	-?
tad	p'in?	tarpa	-j	-?
adv	pp	v	-v.koaff	-v.pn
потом	наружу	выйти	-CO.R	-3SG.R
then	out	step.out	-CO.R	-3SG.R
dann	hinaus	hinaustreten	-CO.R	-3SG.R

Затем вышел из чума.

Then he went out of the tent.

Danach ging er aus dem Zelt.

t'et wel'i teta 019

Сиңгы ханхат сидя ю" самбляңк чибя тынчам няма, ңока тыта няю ядалй".

S'injki xanxat s'id'a ju? sambl'aŋk t'ib'a tincam n'ama, ɲoka tita n'aju jadalj?.

S'injki	ханхат	s'id'a ju?	sambl'aŋk t'ib'a	tincam	n'ama3,	ɲoka	tita	n'aju jadalj?									
s'i	-ɲki	xan	-xat	s'id'a ju?	sambl'aŋk t'ib'a	tinca -m	n'ama -3	ɲoka ti -ta	n'aju jadal -j -?								
s'i	-ɲj	xan	-xVd	s'id'e ju?	sambl'aŋk t'ib'a	tinc'ʔ -m?	n'a?(a)ma -3	ɲoka ti -da	n'a? jadal -j -?								
n	-n.deriv.adj	n	-n.case	num num	num	n	-n.case	v -v.pn adj	n	-n.case-poss	pp	v	-v.koaff	-v.pn			
вход.чума	-NPOSS	нарты	-ABL	дба	десять	пять	морская.сажень	аркан -ACC	схватить	-[3SG]	много	олень	-GEN.3SG	к	отправиться	-CO.R	-3SG.R
entrance.of.tent	-NPOSS	sledge	-ABL	two	ten	five	fathom	lasso -ACC	grip	-[3SG]	much/many	reindeer	-GEN.3SG	to	depart	-CO.R	-3SG.R
Eingang.des.Zeltes	-NPOSS	Schlitten	-ABL	zwei	zehn	fünf	Klafter	Lasso -ACC	ergreifen	-[3SG]	viel	Rentier	-GEN.3SG	zu	aufbrechen	-CO.R	-3SG.R

С нарты, находящейся на стороне чума против входа, он взял аркан длиной в двадцать пять саженей и пошёл к большому стаду оленей.

He took the 25-fathom-long lasso from the sledge in front of the entrance of the tent and went to the big herd of the reindeers.

Er nahm vom Schlitten, der an der Seite des gegenüberliegenden Zeltes stand, das 25 Klafter lange Lasso und ging zur großen Rentierherde.

t'et wel'i teta 020

Чет ёнар" тыда ңопт мандалъяд".

T'et jonar? tida ɲobt mandal'ad?.

T'et jonar? tida ɲobt mandal'ad?

t'et jonar? ti -da ɲob -t mandal'a -d?

t'et jonar? ti -da ɲob? -n? mandal' -d?

num num n -n.poss num -n.case v -v.pn

четыре тысяча олень -3SG один -DAT собираться -3PL.R

four thousand reindeer -3SG one -DAT assemble -3PL.R

vier tausend Rentier -3SG eins -DAT versammeln.sich -3PL.R

Четыре тысячи оленей сблизь в кучу

The 4000 reindeer assembled in one group.

Die 4000 Rentiere drängten sich zu einer Gruppe zusammen.

t'et wel'i teta 021

Нйгу нэвахана чет вая" нямд вэлк хапчеда ɲобкана яда".

N'ijtu ɲæwahana t'et waja? n'amd welk xabt'eda ɲobkana jada?.

N'ijtu ɲæwahana t'et waja? n'amd welk xabt'eda ɲobkana jada?

n'ij -tu ɲæwa -xana t'et waja? n'amd welk xabt'e -da ɲob -kana jada -?

n'ij -da ɲæwa -xVna t'et waje? n'amd welk xapt -da ɲob? -xVna jada -?

adj -n.poss n -n.case num pr n adj n -n.poss num -n.case v -v.pn

верхний -3SG голова -LOC четыре один рог очень.белый олень -3SG один -LOC идти.пешком -3SG.R

top -3SG head -LOC four the.one horn very.white ox(reindeer) -3SG one -LOC walk -3SG.R

obere -3SG Kopf -LOC vier der.ein Horn sehr.weiß Ochs(Rentier) -3SG eins -LOC gehen -3SG.R

Впереди всех находились четыре однорогих чисто белых оленей

In the forefront there were four one-horned totally white reindeers.

Ganz vorne standen vier einhörnige, vollkommen weiße Rentiere zusammen.

t'et wel'i teta 022

Чикы тыда ярка, подеръяда.

T'iki tida jarka, pod'erjada.

T'iki tida jarka3, pod'erjada

t'iki ti -da jarka -3 pod'er -ja -da

t'iki ti -da jarka -3 pod'er -j -da

pr n.num -n.case-poss v -v.pn v -v.koaff -v.pn

тот олени -ACC.3SG поймать -[3SG] запрягать -CO.OPL -3SG.O.PL

that reindeer -ACC.3SG catch -[3SG] harness -CO.OPL -3SG.O.PL

der Rentiere -ACC.3SG ergreifen -[3SG] anspannen -CO.OPL -3SG.O.PL

Он поймал этих оленей и запряг.

He caught and harnessed these reindeer.

Diese Rentiere fing er ein.

t'et wel'i teta 023

Царка Вэли тэта манма:

Цarka Wel'i teta manma:

Цarka Wel'i teta manma3

цarka Wel'i teta man -ma -3

цarka Wel'i teta man -wV -3

adj propr n v -v.mood -v.pn

большой Welji богач сказать -NARR -[3SG]

big Welji land.owner say -NARR -[3SG]

groß Welji Landbesitzer sagen -NARR -[3SG]

Старший богач Вэли сказал:

The oldest Wel'i-farmer said:

Der älteste Wel'i-Wirt sagte:

t'et wel'i teta 024

Нюкч'ёв, ханяримна нэдалёрпат нод", нэвамт нён ёс"!

N'ukc'ow, xan'ar'imna nǝdal'orbat ɲod?, ɲǝwamt n'on jos?!

N'ukc'ow, xan'ar'imna nǝdal'orbat ɲod?, ɲǝwamt n'on jos?!

n'ukc'o -w xan'a -r'i -mna nǝdal'or -b?nand ɲod? ɲǝwa -mt n'o -n jos -?

n'ukc'e -m'i xan'a? -r'i -wna nǝdal'or -b?nand ɲod? ɲǝwa -md n'o -n jos -?

n -n.poss pr -n.deriv.n -n.case v -v.ni-pn conj n -n.case-poss v.mood -v.pn v -v.cn

сын -1SG куда -LIM -PROSEC ездить.на.санках -SUBORD.2SG тоже голова -ACC.2SG NEG.IMP -2SG потерять -CNEG

son -1SG where.to -LIM -PROSEC travel.by.sleigh -SUBORD.2SG also head -ACC.2SG NEG.IMP -2SG loose -CNEG

Sohn -1SG wohin -LIM -PROSEC mit.dem.Schlitten.fahren -SUBORD.2SG auch Kopf -ACC.2SG NEG.IMP -2SG verlieren -CNEG

Сынок, куда бы ты ни поехал, смотри, не потеряй голову!

My son, wherever you go, do not loose your head!

Mein Sohn, wohin du auch immer gehst, verliere nicht deinen Kopf!

t'et wel'i teta 025

Царка Вэли хасава ню манма:

Царка Wel'i xasawa n'u manma:

Царка Wel'i xasawa n'u manmaЗ

царка Wel'i xasawa n'u man -ma -3

царка Wel'i xasawa n'u man -wV -3

adj propr n n v -v.mood -v.pn

большой Welji мужчина ребёнок сказать -NARR -[3SG]

big Welji man child say -NARR -[3SG]

groß Welji Mann Kind sagen -NARR -[3SG]

Сын ответил:

The son answered:

Der Sohn antwortete:

t'et wel'i teta 026

Нисякэ", манчъван цаха" хеванчъ вынидм ятан".

N'is'ake?, manc'wan цаха? хеванчъ win'idm jatan?.

N'is'ake?, manc'wan цаха? хеванчъ win'idm jatan?

n'is'a -ke? man -c'wa -n цаха? хе -wanc' win'i -dm jatan -?

n'is'e -c'eja man' -s'ewa -n'i цаха? хæ -manc' wun'i -dm? jatna -?

n -n.deriv.n pr -n.deriv.n -n.case-poss adj v -v.nf v -v.pn v -v.cn

отец -DIM 1SG -EMPH -GEN.1SG далеко отойти -SUP EMPH.NEG -1SG собираться,сделать -CNEG

father -DIM 1SG -EMPH -GEN.1SG far go.away -SUP EMPH.NEG -1SG intend -CNEG

Vater -DIM 1SG -EMPH -GEN.1SG weit weggehen -SUP EMPH.NEG -1SG Absicht.haben -CNEG

Отец, я-то не намереваюсь далеко ехать

My father, I really do not want to go far away.

Mein Väterchen, ich will wirklich nicht weit weg gehen.

t'et wel'i teta 027

Ламдо тэта мят хантадм.

Lamdo teta m'at xantadm.

Lamdo teta m'at xantadm

Lamdo teta m'a -t xanta -dm

Lamdo teta m'a? -n? xanta -dm?

propr n n -n.case v -v.pn

Lamdo борач чум -DAT ийти -1SG
 Lamdo land.owner tent -DAT go -1SG
 Lamdo Landbesitzer Zelt -DAT gehen -1SG

Я поеду на стойбище богача Ламдо

I am going to the tent of the farmer Lamdo.

Ich gehe zum Zelt des Lamdo-Wirt.

t'et wel'i teta 028

Ламдо тэта не нюм, сядотакү пирипчам манэман харвадм.

Lamdo teta n'e n'um, s'adotaku p'ir'ibt'am maneman xarwadm.

Lamdo teta	n'e	n'um,		s'adotaku		p'ir'ibt'am	maneman		xarwadm			
Lamdo teta	n'e	n'u	-m	s'adota	-ku	p'ir'ibt'a	-m	mane	-ma -n	xarwa -dm		
Lamdo teta	n'e	n'u	-m?	s'adota	-ko	p'ir'ibt'e	-m?	mane	-ma -n?	xarwa -dm?		
propr	n	n	n	-n.case	adj	-adj.deriv.adj	n	-n.case	v	-v.nf -n.case v	-v.pn	
Lamdo	богач	женщина	ребёнок	-ACC	красивый	-DIM	девушка	-ACC	взглянуть	-NACTI -DAT	хотеть	-1SG
Lamdo	land.owner	woman	child	-ACC	beautiful	-DIM	maiden	-ACC	behold	-NACTI -DAT	want	-1SG
Lamdo	Landbesitzer	Frau	Kind	-ACC	schön	-DIM	ledig	-ACC	erblicken	-NACTI -DAT	wollen	-1SG

Хочу повидаться с его красавицей дочерью.

I would like to see the daughter of the farmer Lamdo, the nice maid.

Ich möchte Lamdos Tochter, die schöne Jungfrau, sehen.

t'et wel'i teta 029

Чикы вадида мэсомаданта џарка Вэли хасава ню џэдалай".

T'iki wad'ida mesomadanta џarka Wel'i xasawa n'u џэдалай?.

T'iki wad'ida	mesomadanta			џarka	Wel'i xasawa	n'u	џэдалай?						
t'iki wad'i	-da	meso	-ma -da	-nta	џarka	Wel'i xasawa	n'u џэдала -j -?						
t'iki wad'i	-da	me	-ma -xVd	-nda	џarka	Wel'i xasawa	n'u џэдала -j -?						
pr	n.num	-n.poss	v	-v.nf	-n.case	-n.case-poss	adj	propr	n	n	v	-v.koaff	-v.pn
тог	слова	-3SG	держать	-NACT	-ABL	-OBL.3SG	большой	Welji	мужчина	ребёнок	ездить.на.санках	-CO.R	-3SG.R
that	words	-3SG	hold	-NACT	-ABL	-OBL.3SG	big	Welji	man	child	travel.by.sleigh	-CO.R	-3SG.R
der	Wörter	-3SG	halten	-NACT	-ABL	-OBL.3SG	groß	Welji	Mann	Kind	mit.dem.Schnitten.fahren	-CO.R	-3SG.R

Сказав эти слова, сын старшего богача Вэли поехал

After these words, the Wel'i's eldest son left.

Nachdem er das gesagt hatte, brach der älteste Wel'i-Sohn auf.

t'et wel'i teta 030

Ҳэдалёванта сер яля Ҳадимя.

Ҳædal'owanta s'er jal'a Ҳad'im'a.

Ҳædal'owanta			s'er	jal'a	Ҳad'im'a	3
Ҳædal'o	-wa	-nta	s'er	jal'a	Ҳad'im'a	-3
Ҳædal'o	-ma	-nda	s'er?	jal'e	Ҳad'im	-3
v	-v.nf	-n.case-poss	n	n	v	-v.pn
ездить.на.санках	-NACT	-GEN.3SG	дело	свет	явиться	-[3SG]
travel.by.sleigh	-NACT	-GEN.3SG	affair	light	appear	-[3SG]
mit.dem.Schlitten.fahren	-NACT	-GEN.3SG	Sache	Licht	erscheinen	-[3SG]

Пока он ехал, настал день

While he was travelling, it started dawning.

Während er unterwegs war, hellte es auf.

t'et wel'i teta 031

Пэдарота яхам тандамбдаханта яха малан тэви".

Pædarota jaxam tandambdaxanta jaxa malan tæwi?.

Pædarota	jaxam	tandambdaxanta					jaxa	malan	tæwi?			
pædarota	jaxa	-m	tanda	-mb	-da	-xa	-nta	jaxa	mala	-n	tæwi	-?
pædarota	jaxa	-m?	tanda	-mba	-da	-xV	-nda	jaxa	mal	-n?	tæwa	-?
adj	n	-n.case	v	-v.deriv.v	-v.partic	-n.case-poss	-n.case-poss	n	n	-n.case	v	-v.pn
лесистый	река	-ACC	пойти.вверх.по.реке	-CONT	-PTCP.IMPF	-DAT	-OBL.3SG	река	конец	-DAT	доходить	-3SG.R
wooded	river	-ACC	is.going.up.along.the.river	-CONT	-PTCP.IMPF	-DAT	-OBL.3SG	river	end	-DAT	arrive	-3SG.R
bewaldet	Fluss	-ACC	flussaufwärts.gehen	-CONT	-PTCP.IMPF	-DAT	-OBL.3SG	Fluss	Ende	-DAT	ankommen	-3SG.R

Поднимаясь вверх вдоль реки, поросшей лесом, он достиг её верховья

Walking upstream along the river surrounded by woods, he arrived at its high reach.

Er gelang, neben dem mit einem Wald umgebenen Fluss flussaufwärts gehend, zu dessen oberem Lauf.

t'et wel'i teta 032

Суты ни танэй", нультата.

Suti n'i tanej?, nultada.

Suti		n'i	tanej?		nultada	
su	-ti	n'i	tanej	-?	nulta	-da

s'a?	-nda	n'i? tana	-?	nulta	-da
n	-n.case-poss	pp v		-v.pn v	-v.pn
горный.кряж	-GEN.3SG	на взбираться	-3SG.R	остановить	-3SG.O
ridge	-GEN.3SG	on climb.up	-3SG.R	stop	-3SG.O
Bergrücken	-GEN.3SG	auf hinaufsteigen	-3SG.R	anhalten	-3SG.O

Он поднялся на возвышенность и остановился.

He went up a height and looked around.

Er stieg auf eine Erhebung und schaute um sich.

t'et wel'i teta 033

Јада нули" черсявы, пйся" ядмахарт ни њаду".

Jada ɲul'i? t'ers'awi, p'is'a? jadmaxart n'i ɲad'u?.

Jada	ɲul'i?	t'ers'awi3,		p'is'a?	jadmaxart	n'i3	ɲad'u?						
ja	-da	ɲul'i?	t'ers'a	-wi -3	p'is'a -?	jadma -xart	n'i -3	ɲad'u	-?				
ja	-da	ɲul'i?	t'ers'a	-wV -3	p'is'e -?	jad?ma -xVrt	n'i -3	ɲad'a	-?				
n	-n.poss	adv	v	-v.mood	-v.pn	n	-n.case	n	-n.deriv.n	v	-v.pn	v	-v.cn
земля -3SG	совсем	быть.пустой	-NARR	-[3SG]	мышь -GEN	след	-CONC	NEG	-[3SG]	быть.видным	-CNEG		
land -3SG	completely	be.empty	-NARR	-[3SG]	mouse -GEN	trace	-CONC	NEG	-[3SG]	be.seen	-CNEG		
Land -3SG	ganz	leer.sein	-NARR	-[3SG]	Mause -GEN	Spur	-CONC	NEG	-[3SG]	zu.sehen.sein	-CNEG		

Земля была совсем пустая, не было видно следов мышей.

The land was absolutely empty, absolutely nothing was to be seen.

Die Erde war vollkommen leer, überhaupt nichts war zu sehen.

t'et wel'i teta 034

Тад чет вая" нямд вэлк хапчеда њәвду ила", васаптајд".

Tad t'et waja? n'amd welk xabt'eda ɲæwdu jila?, wasaptajd?.

Tad	t'et	waja?	n'amd	welk	xabt'eda	ɲæwdu	jila?,	wasaptajd?						
tad	t'et	waja?	n'amd	welk	xabt'e	-da	ɲæw -du	jila	-?	was	-pta -j -d?			
tad	t'et	waje?	n'amd	welk	xapt	-da	ɲæwa -da	jila	-?	wasada	-bta -j -d?			
adv	num	n	n	adj	n	-n.poss	n	-n.poss	v	-v.pn	v	-v.deriv.v	-v.koaff	-v.pn
потом	четыре	один	пог	очень.белый	олень	-3SG	голова	-ACC.3SG	поднять	-3SG.R	прислушаться	-TR	-CO.R	-3PL.R
then	four	one	horn	very.white	ox(reindeer)	-3SG	head	-ACC.3SG	raise	-3SG.R	eavesdrop	-TR	-CO.R	-3PL.R
dann	vier	ein	Horn	sehr.weiß	Ochs(Rentier)	-3SG	Kopf	-ACC.3SG	heben	-3SG.R	lauschen	-TR	-CO.R	-3PL.R

Потом четыре однорогих чисто белых оленя подняли головы и стали прислушиваться

Then the four one-horned totally white reindeer raised their heads and started to listen.

Dann hoben die vier einhörigen, vollkommen weißen Rentiere die Köpfe und begannen zu lauschen.

t'et wel'i teta 035

Тад манэңада:

Tad maneṅada:

Tad maneṅada

tad mane -ṅa -da

tad mane -ṅa -ta

adv v -v.koaff -v.pn

потом взглянуть -CO.OSG -3SG.O

then behold -CO.OSG -3SG.O

dann erblicken -CO.OSG -3SG.O

Вэли заметил

Then he noticed it:

Da bemerkte er dies:

t'et wel'i teta 036

Ҟоб нэдалёда миңа, чет парисем мэта.

Ṟob ṅadal'oda m'iṅa, t'et par'is'em meta.

Ṟob ṅadal'oda

m'iṅa3,

t'et par'is'em meta

ṅob ṅadal'o -da m'i -ṅa -3 t'et par'is'e -m me -ta

ṅob? ṅadal'o -na m'in -ṅa -3 t'et par'id'e -m? me -da

num v -v.partic v -v.koaff -v.pn num adj -n.case v -v.pn

один поехать.на.нарте -PTCP.IMPF идти -CO.S [-3SG] четыре чёрный -ACC держать -3SG.O

one travel.by.sleigh -PTCP.IMPF go -CO.S [-3SG] four black -ACC hold -3SG.O

eins mit.dem.Schlitten.fahren -PTCP.IMPF gehen -CO.S [-3SG] vier schwarz -ACC halten -3SG.O

Одного ездока, подъезжающего на оленях тёмной масти

A traveller came by sleigh with four black reindeers.

Es kam ein auf einem Schlitten Reisender, mit vier schwarzen Rentieren.

t'et wel'i teta 037

Чикы нэдалёдар ма:

T'iki ṅadal'odar ma:

T'iki ɲædal'odar			ma3	
t'iki ɲædal'o	-da	-r	ma	-3
t'iki ɲædal'o	-na	-r	man	-3
pr	v	-v.partic	-n.poss	v
тог	ездить.на.санках	-PTCP.IMPF	-2SG	сказать
that	travel.by.sleigh	-PTCP.IMPF	-2SG	say
der	mit.dem.Schlitten.fahren	-PTCP.IMPF	-2SG	sagen

Эздох спросил:

The traveller said:

Der Reisende sagte:

t'et wel'i teta 038

Сиг ехэрадм.

S'it jexeradm.

S'it jexeradm

s'it jexera -dm

s'it jexera -dm?

pr.case vp -v.pn

2SG.ACC не.знать -1SG

2SG.ACC do.not.know -1SG

2SG.ACC wissen.nicht -1SG

Мы не знаем друг друга

I do not know you.

Ich kenne dich nicht.

t'et wel'i teta 039

Амгэ янчеран?

Amke jant'eran?

Amke jant'eran

amke jant'era -n

ɲamke jant'er -n

pr n -v.pn

какой житель -2SG

what.kind citizen.of.the.Earth -2SG

Откуда ты?

Where are you from?

Woher bist du gebürtig?

t'et wel'i teta 040

Манма:

Манма:

Манма3

man -ma -3

man -wV -3

v -v.mood -v.pn

сказать -NARR -[3SG]

say -NARR -[3SG]

sagen -NARR -[3SG]

Вэли сказал:

He said:

Er sagte:

t'et wel'i teta 041

Маньчван џарка Вэли тэта хасава нюдм.

Man'cwan џarka Wel'i teta xasawa n'udm.

man'cwan		џarka	Wel'i	teta	xasawa	n'udm	
man' -cwa	-n	џarka	Wel'i	teta	xasawa	n'u	-dm
man' -s'ewa	-n'i	џarka	Wel'i	teta	xasawa	n'u	-dm?
pr	-n.deriv.n	-n.case-poss	adj	propr	n	n	-v.pn
1SG	-EMPH	-GEN.1SG	большой	Welji	богач	мужчина	ребёнок -1SG
1SG	-EMPH	-GEN.1SG	big	Welji	land.owner	man	child -1SG
1SG	-EMPH	-GEN.1SG	groß	Welji	Landbesitzer	Mann	Kind -1SG

Я-то сын старшего богача Вэли.

I am the oldest son of the Wel'i-farmer.

Ich bin der Sohn des ältesten Wel'i-Wirtes.

t'et wel'i teta 042

Пыдар җани хибян?

Pidar җan'i xib'an?

Pidar җan'i xib'an?

pidar җan'i xib'a -n

pidar җan'i? xib'a -n

pr conj pr -v.pn

2SG и кто -2SG

2SG and who -2SG

2SG und wer -2SG

А ты кто?

And who are you?

Und wer bist du?

t'et wel'i teta 043

Манма:

Manma:

Манма3

man -ma -3

man -wV -3

v -v.mood -v.pn

сказать -NARR [-3SG]

say -NARR [-3SG]

sagen -NARR [-3SG]

Tom сказал:

He said:

Er sagte:

t'et wel'i teta 044

Хэтанчи тэта хасава нюм нюбечетыдм.

Xetant'i teta xasawa n'um n'ub'ec'etidm.

Xetant'i teta xasawa n'um n'ub'ec'etidm

Xetant'i teta xasawa n'u -m n'ub'e -c'eti -dm

Xetant'i teta xasawa n'u -m? n'ub'e -c'eti -dm?

propr n n n -n.case v -v.deriv.v -v.pn

Xetant'i	богач	мужчина	ребёнок	-ACC	называть	-HAB	-1SG
Xetant'i	land.owner	man	child	-ACC	call	-HAB	-1SG
Xetant'i	Landbesitzer	Mann	Kind	-ACC	nennen	-HAB	-1SG

Я сын богача Хэтанди.

I am known as the son of the farmer Hetandi.

Man nennt mich den Sohn des Hetandi-Wirtes.

t'et wel'i teta 045

Пумнани тамна сив нэдалёда миңа.

Pumnan'i tamna s'iw ηædal'oda m'ija.

Pumnan'i		tamna		s'iw	ηædal'oda		m'ija3			
pu	-mna	-n'i	ta	-mna	s'iw	ηædal'o	-da	m'i	-ηa	-3
pu?	-wna	-n'i	ta?	-wna	s'i?iw	ηædal'o	-na	m'in	-ηa	-3
pp	-n.case	-n.case-poss	pp	-n.case	num	v	-v.partic	v	-v.koaff	-v.pp
за	-PROSEC	-OBL.1SG	туда	-PROSEC	семь	ездить.на.санках	-PTCP.IMPF	идти	-CO.S	-[3SG]
behind	-PROSEC	-OBL.1SG	there	-PROSEC	seven	travel.by.sleigh	-PTCP.IMPF	go	-CO.S	-[3SG]
hinter	-PROSEC	-OBL.1SG	dorthin	-PROSEC	sieben	mit.dem.Schlitten.fahren	-PTCP.IMPF	gehen	-CO.S	-[3SG]

За мной едет ещё семь ездоков

Seven other travellers are following me.

Hinte mir kommen noch sieben andere Reisende.

t'et wel'i teta 046

Ламдо тэта не нюм мэванчъ ятнава".

Lamdo teta n'e n'um mewanc' jatnawa?.

Lamdo teta		n'e		n'um		mewanc'		jatnawa?	
Lamdo teta		n'e		n'u	-m	me	-wanc'	jatna	-wa?
Lamdo teta		n'e		n'u	-m?	me	-manc'	jatna	-wa?
propr	n	n	n	n	-n.case	v	-v.nf	v	-v.pp
Lamdo	богач	женщина	ребёнок	-ACC	братъ	-SUP	намереваться	-1PL	
Lamdo	land.owner	woman	child	-ACC	take	-SUP	intend	-1PL	
Lamdo	Landbesitzer	Frau	Kind	-ACC	nehmen	-SUP	Absicht.haben	-1PL	

Мы намереваемся взять дочь богача Ламдо.

We intend to take the daughter of the rich Lamdo.

Unsere Absicht ist es, die Tochter des reichen Lamdos mitzunehmen.

t'et wel'i teta 047

Пыдар җани хуня миҗан?

Pidar җan'i xun'a m'iҗan?

Pidar җan'i xun'a m'iҗan?

pidar җan'i xun'a m'i -җа -n
pidar җan'i? xuna m'in -җа -n
pr conj pr v -v.koaff -v.pn
2SG и где идти -CO.S -2SG
2SG and where go -CO.S -2SG
2SG und wo gehen -CO.S -2SG

А ты куда едешь?

And where are you going?

Und wohin gehst du?

t'et wel'i teta 048

Җарка Вэли тэта хасава ню манма:

Җarka Wel'i teta xasawa n'u manma:

Җarka Wel'i teta xasawa n'u manma3
җarka Wel'i teta xasawa n'u man -ma -3
җarka Wel'i teta xasawa n'u man -wV -3
adj propr n n n v -v.mood -v.pn
большой Welji богач мужчина ребёнок сказать -NARR [-3SG]
big Welji land.owner man child say -NARR [-3SG]
groß Welji Landbesitzer Mann Kind sagen -NARR [-3SG]

Сын старшего богача Вэли ответил:

The son of the oldest Weli-farmer said:

Der Sohn des ältesten Weli-Wirtes sagte:

t'et wel'i teta 049

Маньчван җобтарем Ламдо тэтан миҗадм.

Man'cwan җobtar'em Lamdo teta m'iҗadm.

man'cwan җobtar'em Lamdo tetan m'iҗadm
man' -cwa -n җobtar'em Lamdo teta -n m'i -җа -dm

man'	-s'ewa	-n'i	ɟobtar'em?	Lamdo	teta	-n?	m'in	-ɟa	-dm?
pr	-n.deriv.n	-n.case-poss	conj	propr	n	-n.case	v	-v.koaff	-v.pn
1SG	-EMPH	-GEN.1SG	тоже	Lamdo	богач	-DAT	идти	-CO.S	-1SG
1SG	-EMPH	-GEN.1SG	also	Lamdo	land.owner	-DAT	go	-CO.S	-1SG
1SG	-EMPH	-GEN.1SG	auch	Lamdo	Landbesitzer	-DAT	gehen	-CO.S	-1SG

Я-то тоже еду к богачу Ламдо

I am going to the farmer Lamdo as well.

Ich gehe nämlich ebenfalls zum Lamdo-Wirt.

t'et wel'i teta 050

Не нюмта недни мэван харвав.

N'e n'umta n'edn'i mewaw xarwaw.

N'e	n'umta	n'edn'i	mewaw	xarwaw					
n'e	n'u	-mta	n'e	-dn'i	me	-wa	-n	xarwa	-w
n'e	n'u	-mda	n'e	-dan	me	-ma	-n?	xarwa	-w
n	n	-n.case-poss	n	-n.predest-case	v	-v.nf	-n.case	v	-v.pn
женщина	ребёнок	-ACC.3SG	женщина	-DAT.1SG	братъ	-NACT	-DAT	хотеть	-1SG.O
woman	child	-ACC.3SG	woman	-DAT.1SG	take	-NACT	-DAT	want	-1SG.O
Frau	Kind	-ACC.3SG	Frau	-DAT.1SG	nehmen	-NACT	-DAT	wollen	-1SG.O

Его дочь хочу взять себе в жёны

I would like to marry his daughter.

Ich will seine Tochter heiraten.

t'et wel'i teta 051

Тарча вади намда Хэтанчи тэта хасава ню вадасяла.

Tarca wad'i namda Xetant'i teta xasawa n'u wadas'alma.

Tarca	wad'i	namda0	Xetant'i	teta	xasawa	n'u	wadas'alma3		
tarca	wad'i	namda	-0	Xetant'i	teta	xasawa	n'u	wadas'alma	-3
tarca	wad'i	namda	-s'	Xetant'i	teta	xasawa	n'u	wadas'alam	-3
pr	n.num	v	-v.inf	propr	n	n	n	v	-v.pn
такой	слова	услышать	-INF	Xetant'i	богач	мужчина	ребёнок	умолкать	-[3SG]
such	words	listen.to	-INF	Xetant'i	land.owner	man	child	stop.talking	-[3SG]
solcher	Wörter	anhören	-INF	Xetant'i	Landbesitzer	Mann	Kind	still.werden	-[3SG]

Услышав такие слова, сын богача Хэтанди умолк.

Listening to these words, the son of farmer Hetandi fell silent.

Das hörend, verstummte der Sohn des Hetandi-Wirtes.

t'et wel'i teta 052

Чикырихина сив ңәдаләда" ңадимя".

T'ikir'ixina s'iw ңәdal'oda? ңad'im'a?

T'ikir'ixina	s'iw	ңәdal'oda?	ңad'im'a?		
t'iki -r'i	-xina	s'iw ңәdal'o	-da	-?	ңad'im'a -?
t'iki -r'i	-xVna	s'i?iw ңәdal'o	-na	-?	ңad'im -?
pr	-n.deriv.n	-n.case num v	-v.partic	-n.case v	-v.pn
тог	-LIM	-LOC семь ездить.на.санках	-PTCP.IMPF -PL	явиться	-3PL
that	-LIM	-LOC seven travel.by.sleigh	-PTCP.IMPF -PL	appear	-3PL
der	-LIM	-LOC sieben mit.dem.Schlitten.fahren	-PTCP.IMPF -PL	erscheinen	-3PL

Тем временем подъехало семь ездоков

The seven travellers arrived at this very moment.

In diesem Moment trafen die sieben Reisenden ein.

t'et wel'i teta 053

Хахаярка тонанту Хәтанчи тәта хасава ню хәвувна нультә" нидюм.

Xaxajarka tonantu Xetant'i teta xasawa n'u xәwuwna nulta? n'id'um.

Xaxajarka	tonantu			Xetant'i teta	xasawa n'u	xәwuwna	nulta?	n'id'um			
xaxaja -rka	to	-na	-ntu	Xetant'i teta	xasawa n'u	xәwu -wna	nulta	-?	n'i	-d'u	-m
xaxaje -rka	to	-na	-nda	Xetant'i teta	xasawa n'u	xәw -wna	nulta	-?	n'i	-d?	-m?
adv	-adj.deriv.adj	v	-v.partic	-n.case-poss propr	n	n	n	n	-n.ease	v	-v.cn v -v.pn -v.deriv.part
близко	-COMP	прийти	-PTCP.IMPF -GEN.3SG	Xetant'i	богач	мужчина	ребёнок	сторона	-PROSEC	остановить	-CNEG NEG -3PL.R -AFF.PART.PL
near	-COMP	come	-PTCP.IMPF -GEN.3SG	Xetant'i	land.owner	man	child	side	-PROSEC	stop	-CNEG NEG -3PL.R -AFF.PART.PL
nahe	-COMP	kommen	-PTCP.IMPF -GEN.3SG	Xetant'i	Landbesitzer	Mann	Kind	Seite	-PROSEC	anhalten	-CNEG NEG -3PL.R -AFF.PART.PL

Приблизившись, они остановились около сына богача Хәтанди

Coming closer, they stopped next to the son of the farmer Hetandi.

Indem sie näher herankamen, blieben sie auch wirklich neben dem Sohn des Hetandi-Wirtes stehen.

t'et wel'i teta 054

Ҷопойду Ҷанокан хасава ню ңэвы.

Ҷоројду Ҷанокан хасава н'у ңәwi.

Цоројду Ђанокан хасава н'у џæwi3

цорој -du Ђанокан хасава н'у џæ -wi -3

цоб? -do? Ђанокан хасава н'у џæ -wV -3

num -n.poss progr n n v -v.mood -v.pn

один -3PL Ђанокан мужчина ребёнок быть -NARR -[3SG]

one -3PL Ђанокан man child be -NARR -[3SG]

eins -3PL Ђанокан Mann Kind sein -NARR -[3SG]

Один из них был сын Ђанокан.

One of them was the Ђанокан boy.

Der eine war Sohn Ђанокан.

t'et wel'i teta 055

Ђанокан хасава ню ма:

Ђанокан хасава н'у ма:

Ђанокан хасава н'у ма3

Ђанокан хасава н'у ма -3

Ђанокан хасава н'у ман -3

progr n n v -v.pn

Ђанокан мужчина ребёнок сказать -[3SG]

Ђанокан man child say -[3SG]

Ђанокан Mann Kind sagen -[3SG]

Сын Нанокан спросил:

The Ђанокан boy said:

Der Sohn Ђанокан sagte:

t'et wel'i teta 056

Такэр хибя?

Taker xibja?

Taker xib'a3?

take -r xib'a -3

taki -r xib'a -3

pr -n.poss pr -v.pn

тот -2SG кто -[3SG]

that -2SG who -[3SG]

jener -2SG wer -[3SG]

Кто э́том?

So, who is that?

Und wer ist das?

t'et wel'i teta 057

Илевани ямбан тарча ненэчам нидамчы манэс".

Jil'ewan'i jamban tarca n'enecam n'idamc' manes?.

Jil'ewan'i	jamban tarca	n'enecam	n'idamc'	manes?						
jil'e -wa -n'i	jamban tarca	n'eneca -m	n'i -dam -c'	manes -?						
jil'e -wa -n'i	jamban? tarca	n'enec'? -m?	n'i -dm? -s'	mane -?						
v	-v.nf	-n.case-poss	pp	pr n	-n.case v	-v.pn	-v.tense v	-v.cn		
жить	-NACT	-GEN.1SG	во	такой человек	-ACC	NEG	-1SG	-PRT	видать	-CNEG
live	-NACT	-GEN.1SG	during	such man	-ACC	NEG	-1SG	-PRT	see	-CNEG
leben	-NACT	-GEN.1SG	während	solcher Mensch	-ACC	NEG	-1SG	-PRT	sehen	-CNEG

Всю жизнь не видел такого человека

I have never seen this man in my life.

Ich habe noch nie in meinem Leben diesen Menschen gesehen.

t'et wel'i teta 058

Хуняд миңа?

Xun'ad m'iŋa?

Xun'ad	m'iŋa?			
xun'a -d	m'i -ŋa -3			
xuna -xVd	m'in -ŋa -3			
pr	-n.case v	-v.coaff	-v.pn	
где	-ABL	идти	-CO.S	-[3SG]
where	-ABL	go	-CO.S	-[3SG]
wo	-ABL	gehen	-CO.S	-[3SG]

Откуда он едет?

Where did he come from?

Woher ist er gekommen?

t'et wel'i teta 059

Хэтанчи тэта хасава ню ма:

Xetant'i teta xasawa n'u ma:

Xetant'i teta	xasawa n'u	ma3		
Xetant'i teta	xasawa n'u	ma	-3	
Xetant'i teta	xasawa n'u	man	-3	
propr	n	n	n	v -v.pn
Xetant'i	богач	мужчина	ребёнок	сказать -[3SG]
Xetant'i	land.owner	man	child	say -[3SG]
Xetant'i	Landbesitzer	Mann	Kind	sagen -[3SG]

Сын богача Хэтанди ответил:

The son of the farmer Hetandi said:

Der Sohn des Hetandi-Wirtes sagte:

t'et wel'i teta 060

Такэр ңарка Вэли тэта хасава ню ңэвы.

Taker ңarka Wel'i teta xasawa n'u ңæwi.

Taker	ңarka	Wel'i teta	xasawa n'u	ңæwi3				
take -r	ңarka	Wel'i teta	xasawa n'u	ңæ	-wi	-3		
taki -r	ңarka	Wel'i teta	xasawa n'u	ңæ	-wV	-3		
pr	-n.poss adj	propr	n	n	n	v	-v.mood	-v.pn
tot	-2SG	большой	Welji	богач	мужчина	ребёнок	быть -NARR	-[3SG]
that	-2SG	big	Welji	land.owner	man	child	be -NARR	-[3SG]
jener	-2SG	groß	Welji	Landbesitzer	Mann	Kind	sein -NARR	-[3SG]

Этот-сын старшего богача Вэли

He is the son of the oldest Wel'i-farmer.

Das ist der Sohn des ältesten Wel'i-Wirtes.

t'et wel'i teta 061

Вадаханата Ламдо тэта мят миңа, не нюмта неданта мэван харванакы.

Wadaxanata Lamdo teta m'at m'iņa, n'e n'umta n'edanta mewan xarwanaki.

Wadaxanata	Lamdo teta	m'at	m'iņa3,	n'e	n'umta	n'edanta	mewan	xarwanaki3												
wada -xa	-nata	Lamdo teta	m'a -t	m'i -ņa	-3	n'e	n'u	-mta	n'e	-danta	me	-wa	-n	xarwa -naki	-3					
wada -xV	-nda	Lamdo teta	m'a? -n?	m'in -ņa	-3	n'e	n'u	-mda	n'e	-danda	me	-wa	-n?	xarwa -naki	-3					
n	-n.case-poss	-n.case-poss	propr	n	n	-n.case	v	-v.coaff	-v.pn	n	n	-n.case-poss	n	-n.predest-case	v	-v.nf	-n.case	v	-v.mood	-v.pn

слово	-DAT	-OBL.3SG	Lamdo	богач	чум	-DAT	идти	-CO.S	-[3SG]	женщина	ребёнок	-ACC.3SG	женщина	-DAT.3SG	братъ	-NACT	-DAT	хотеть	-IMPF.PROB	-[3SG]
word	-DAT	-OBL.3SG	Lamdo	land.owner	tent	-DAT	go	-CO.S	-[3SG]	woman	child	-ACC.3SG	woman	-DAT.3SG	take	-NACT	-DAT	want	-IMPF.PROB	-[3SG]
Wort	-DAT	-OBL.3SG	Lamdo	Landbesitzer	Zelt	-DAT	gehen	-CO.S	-[3SG]	Frau	Kind	-ACC.3SG	Frau	-DAT.3SG	nehmen	-NACT	-DAT	wollen	-IMPF.PROB	-[3SG]

Говорит, что едет на стойбище богача Ламдо Наверное, хочет взять его дочь себе в жёны

He said that he was going to the tent of the farmer Lamdo, probably he wants to marry his daughter.

Er sagt, er geht zum Zelt des Lamdo-Wirtes, wahrscheinlich will er seine Tochter heiraten.

t'et wel'i teta 062

Ѓанокан хасава ню ма:

Ѓанокан хасава н'у ма:

Ѓанокан хасава н'у ма3:

Ѓанокан хасава н'у ма -3

Ѓанокан хасава н'у ман -3

прогр n n v -v.pn

Ѓанокан мужчина ребёнок сказать -[3SG]

Ѓанокан ман child say -[3SG]

Ѓанокан Mann Kind sagen -[3SG]

Сын Нанокан сказал:

The Ѓанокан boy said:

Der Sohn Ѓанокан sagte:

t'et wel'i teta 063

Хучер" тарча нэңгу?

Хус'ер? тарча нэңку?

Хус'ер? тарча нэңку3?

хус'ер? тарча нэ -нku -3

ханс'ер? тарч'а нэ -нku -3

пр пр v -v.deriv.v -v.pn

как такой быть -CONT -[3SG]

how such be -CONT -[3SG]

wie solcher sein -CONT -[3SG]

Как это так?

How can this be?

Wie kann das sein?

t'et wel'i teta 064

Маня" харна" Ламдо тэта мят миңава".

Man'a? xarna? Lamdo teta m'at m'iḡawa?

Ман'а? харна? Lamdo teta m'at m'iḡawa?

man'a? xarna? Lamdo teta m'a -t m'i -ḡa -wa?

man'a? xar'na? Lamdo teta m'a? -n? m'in -ḡa -wa?

pr pr propr n n -n.case v -v.coaff -v.pn

1PL сами Lamdo бораҗ чум -DAT идти -CO.S -1PL

1PL ourselves Lamdo land.owner tent -DAT go -CO.S -1PL

1PL uns Lamdo Landbesitzer Zelt -DAT gehen -CO.S -1PL

Мы сами едем на стойбище богача Ламдо

We are also going to the tent of the farmer Lamdo as well.

Wir gehen ebenfalls zum Zelt des Lamdo-Wirtes.

t'et wel'i teta 065

Не нюда мале җахакуд ватормы җә" нив.

N'e n'uda mal'e ḡaxakud watormi ḡæ? n'iw.

N'e n'uda mal'e ḡaxakud watormi ḡæ? n'iw

n'e n'u -da mal'e ḡaxa -kud wator -mi ḡæ -? n'i -3 -w

n'e n'u -da mal'e ḡaxa? -xVd wator -wi ḡæ -? n'i -3 -w?

n n -n.poss adv adj -n.case v -v.partic v -v.cn v -v.pn -v.deriv.part

женщина ребёнок -3SG уже далеко -ABL пообещать -PARTIC.PF быть -CNEG NEG -[3SG] -NEG.PART.SG

woman child -3SG already far -ABL promise -PARTIC.PF be -CNEG NEG -[3SG] -NEG.PART.SG

Frau Kind -3SG schon weit -ABL versprechen -PARTIC.PF sein -CNEG NEG -[3SG] -NEG.PART.SG

Его дочь издавна пообещана

His daughter was already promised to me years ago.

Die Tochter wurde mir nämlich schon vor langer Zeit versprochen.

t'et wel'i teta 066

Хучер" миңкуда?

Xuc'er? miḡkuda?

Хуч'ер? миḡкуда?

xuc'er? mi -ḡku -da

xans'er?	me	-ŋku	-da
pr	v	-v.deriv.v	-v.pn
как	взять	-CONT	-3SG.O
how	take	-CONT	-3SG.O
wie	nehmen	-CONT	-3SG.O

Как этот её возьмёт?

How could he marry her?

Wie sollte er sie heiraten können?

t'et wel'i teta 067

Маньчван мадм, џарка Вэли хасава ню енар" ненэчъ нирханю" џа".

Man'cwan madm, ɟarka Wel'i xasawa n'u jenar? n'enec' n'irxan'u? ɟa?.

man'cwan	madm,	ɟarka	Wel'i xasawa n'u	jenar?	n'enec'	n'irxa3n'u?	ɟa?
man' -cwa	-n	ma	-dm ɟarka	Wel'i xasawa n'u	jenar?	n'enec' n'i -rxa	-3 -n'u? ɟa -?
man' -s'ewa	-n'i	man	-dm? ɟarka	Wel'i xasawa n'u	jenar?	n'enec'? n'i -raxa	-3 -n'u? ɟæ -?
pr	-n.deriv.n	-n.case-poss	v	-v.pn	adj	propr n n	adj n v -v.mood -v.pn -v.deriv.ptcl v -v.cn
1SG	-EMPH	-GEN.1SG	сказать	-1SG	большой	Welji мужчина	ребёнок надёжный человек NEG -APPR -[3SG] -EMPH быть -CNEG
1SG	-EMPH	-GEN.1SG	say	-1SG	big	Welji man	child reliable man NEG -APPR -[3SG] -EMPH be -CNEG
1SG	-EMPH	-GEN.1SG	sagen	-1SG	groß	Welji Mann	Kind verlässlich Mensch NEG -APPR -[3SG] -EMPH sein -CNEG

Я думаю, что сын старшего богача Вэли никчёмный человек

I think the son of the oldest Weli-farmer is a good-for-nothing.

Ich denke, der Sohn des ältesten Weli-Wirtes ist ein Nichtsnutz.

t'et wel'i teta 068

џарка Вэли тэта хасава ню мунчмаданта вахалъ":

ɟarka Wel'i teta xasawa n'u munc'madanta waxalj?:

ɟarka	Wel'i teta	xasawa n'u	munc'madanta	waxalj?:
ɟarka	Wel'i teta	xasawa n'u	munc'	-ma -da -nta waxal -j -?
ɟarka	Wel'i teta	xasawa n'u	munc'a	-ma -xVd -nda waxal -j -?
adj	propr n	n n	v	-v.nf -n.case -n.case-poss v -v.coaff -v.pn
большой	Welji богач	мужчина	ребёнок	бить.беззвучным -NACT -ABL -OBL.3SG начать.говорить -CO.R -3SG.R
big	Welji land.owner	man	child	be.speechless -NACT -ABL -OBL.3SG begin.to.talk -CO.R -3SG.R
groß	Welji Landbesitzer	Mann	Kind	sprachlos.sein -NACT -ABL -OBL.3SG zu.sprechen.beginnen -CO.R -3SG.R

Сын старшего богача Вэли, перестав молчать, заговорил:

The son of the oldest Weli-farmer finished listening and started talking:

Der Sohn des ältesten Weli-Wirtes beendet sein Schweigen und beginnt zu sprechen:

t'et wel'i teta 069

Ҷанокан хасава ню, сававна инчеле"!

Ҷанокан хасава н'у, sawawna jint'e'l'e?!

Ҷанокан хасава н'у, sawawna jint'e'l'e?!

Ҷанокан хасава н'у sawa -wna jint'e'l'e -?

Ҷанокан хасава н'у sawa -wna jins'e'l'e -?

propr n n adj -n.case v -v.mood-pn

Ҷанокан мужчина ребёнок хорошо -PROSEC слушать -IMP.2SG.S

Ҷанокан man child good -PROSEC listen -IMP.2SG.S

Ҷанокан Mann Kind gut -PROSEC hören -IMP.2SG

Сын Нанокан, слушай внимательно!

Ҷанокан boy, listen to me!

Sohn Ҷанокан, pass gut auf!

t'et wel'i teta 070

Ламдо тэта не ню нюдя нэвыхаданта няни ватормы нисяв Ҷа".

Lamdo teta n'e n'u n'ud'a Ҷæwixadanta n'an'i watormi n'is'aw Ҷа?.

Lamdo teta n'e n'u n'ud'a Ҷæwixadanta n'an'i watormi n'is'aw Ҷа?

Lamdo teta n'e n'u n'ud'a Ҷæ -wi -xada -nta n'an'i wator -mi ni -s'a -3 -w Ҷа -?

Lamdo teta n'e n'u n'ud'e Ҷæ -wi -xVd -nda n'an'i wator -wi ni -s' -3 -w? Ҷæ -?

propr n n n adj v -v.partic -n.case -n.case-poss pr.case v -v.partic v -v.mood -v.pn -v.deriv.part v -v.cn

Lamdo богач женщина ребёнок маладой быть -PARTIC.PF -ABL -OBL.3SG 1SG.DAT пообещать -PARTIC.PF NEG -INTERR -[3SG] -AFF.PART.SG быть -CNEG

Lamdo land.owner woman child young be -PARTIC.PF -ABL -OBL.3SG 1SG.DAT promise -PARTIC.PF NEG -INTERR -[3SG] -AFF.PART.SG be -CNEG

Lamdo Landbesitzer Frau Kind jung sein -PARTIC.PF -ABL -OBL.3SG 1SG.DAT versprechen -PARTIC.PF NEG -INTERR -[3SG] -AFF.PART.SG sein -CNEG

Дочь богача Ламдо ведь пообещана мне сызмала

The daughter of the farmer Lamdo was already promised to me when she was a child.

Die Tochter des Lamdo-Wirtes wurde doch schon in ihrer Kindheit mir versprochen.

t'et wel'i teta 071

Ҷадъбяни мадм, чедāv недни мыңгув.

Ҷад'b'an'i madm, t'edaw n'edn'i miṅkuw.

Ҳад'бан'и	madm,	t'edaw	n'edn'i	miŋkuw						
Ҳад'ба -n'i	ma	-dm	t'eda -w	n'e -dn'i	mi	-ŋku	-w			
Ҳад'ба -n'i	man	-dm?	t'eda -wa	n'e -dan	me	-ŋku	-w			
conj	-n.case-poss	v	-v.pn	adv	-exl	n	-n.predest-case	v	-v.deriv.v	-v.pn
поэтому	-GEN.1SG	сказать	-1SG	теперь	-EXL	жена	-DAT.1SG	взять	-CONT	-1SG.O
because	-GEN.1SG	say	-1SG	now	-EXL	wife	-DAT.1SG	take	-CONT	-1SG.O
deshalb	-GEN.1SG	sagen	-1SG	jetzt	-EXL	Ehefrau	-DAT.1SG	nehmen	-CONT	-1SG.O

Поэтому я и говорю, что теперь возьму её в жёны

This is why I tell you that I will marry her.

Deshalb sage ich auch, dass ich sie heiraten werde.

t'et wel'i teta 072

Пыдар Ҳани хаманч чикы серт таркейн?

Pidar Ҳан'и хаманч' t'iki s'ert tarkejin?

Pidar Ҳан'и хаманч'	t'iki s'ert	tarkejin?							
pidar Ҳан'и хаман	-c' t'iki s'er	-t tarke	-ji	-n					
pidar Ҳан'и? хаман	-s' t'iki s'er?	-n? tarka	-j	-n					
pr	conj	v	-v.inf	pr	n	-n.case	v	-v.coaff	-v.pn
2SG	вновь	зачем.сказать	-INF	тот	дело	-DAT	вмешаться	-CO.R	-2SG.R
2SG	again	why.say	-INF	that	affair	-DAT	meddle	-CO.R	-2SG.R
2SG	wieder	warum.sagen	-INF	der	Sache	-DAT	sich.einmischen	-CO.R	-2SG.R

А ты зачем вмешался в это дело?

Why did you get yourself involved?

Wieso mischst du dich da ein?

t'et wel'i teta 073

Вэвавна лаханабат, поёни' ниним хоңку".

Wəwawna laxanabat, rojon'i n'in'im xoŋku?.

Wəwawna	laxanabat,	rojon'i	n'in'im	xoŋku?							
wəwə	-wna	laxana	-b?nand	rojo	-n'i	n'i	-n'i	-m	xo	-ŋku	-?
wəwə	-wna	laxana	-b?nand	rojo	-n'i?	n'i	-n'i?	-m?	xo	-ŋku	-?
adj	-n.case	v	-v.nf-pn	adj	-n.case-poss	v	-v.pn	-v.deriv.part	v	-v.deriv.v	-v.cn
плохо	-PROSEC	говорить	-SUBORD.2SG	плотный	-ACC.1DU	NEG	-1DU	-AFF.PART.DU	найти	-CONT	-CNEG
bad	-PROSEC	speak	-SUBORD.2SG	close	-ACC.1DU	NEG	-1DU	-AFF.PART.DU	find	-CONT	-CNEG

schlecht -PROSEC sprechen -SUBORD.2SG eng -ACC.1DU NEG -1DU -AFF.PART.DU finden -CONT -CNEG

Если будешь говорить по-плохому, я с тобой могу поспориться

If you say something wrong, we will end up having a fight.

Wenn du was Falsches sagst, dann geraten wir am Ende noch in Streit miteinander.

t'et wel'i teta 074

Џанокан хасава ню ма:

Џанокан хасава н'у ма:

Џанокан хасава н'у ма3:

Џанокан хасава н'у ма -3

Џанокан хасава н'у ман -3

прогр n n v -v.pn

Џанокан мужчина ребёнок сказать -[3SG]

Џанокан man child say -[3SG]

Џанокан Mann Kind sagen -[3SG]

Сын Нанокан сказал:

The Џанокан boy says:

Der Sohn Џанокан sagte:

t'et wel'i teta 075

Недант нир мыңгу"!

N'edant n'ir miŋku?!

N'edant n'ir miŋku?

n'e -dant n'i -r mi -ŋku -?

n'e -dant n'i -r me -ŋku -?

n -n.predest-case v -v.pn v -v.deriv.v -v.cn

жена -2SG.DAT NEG -2SG взять -CONT -CNEG

wife -2SG.DAT NEG -2SG take -CONT -CNEG

Ehefrau -2SG.DAT NEG -2SG nehmen -CONT -CNEG

Не возьмёшь ты её в жёны!

You will not marry her!

Du wirst sie nicht heiraten!

t'et wel'i teta 076

Ненэчама" цоканю".

N'enesama? цокан'у?

N'enesama? цока3н'у?

n'enesa -ma? цока -3 -n'у?

n'enes'?' -wa? цока -3 -n'у?

n -n.poss adj -v.pn -part

человек -1PL много -[3SG] -AFF

man -1PL much/many -[3SG] -AFF

Mensch -1PL viel -[3SG] -AFF

У нас людей много

We do have a lot of workers.

Wir haben wirklich viele Männer.

t'et wel'i teta 077

Сит сярцгува", ты хадо ваңхана вэнеку нюкчадарев ханипцеңгува".

S'it s'arңkuwa?, ti xado waңkxana wen'eku n'ukc'adar'ew xan'ibt'eңkuwa?.

S'it s'arңkuwa?, ti xado waңkxana wen'eku n'ukc'adar'ew xan'ibt'eңkuwa?

s'it s'ar -ңku -wa? ti xado waңk -xana wen'eku n'u -kc'a -dar'ew xan'ibt'e -ңku -wa?

s'it s'ara -ңku -wa? ti xado waңk -xVna wen'eko n'u -koc'e -dar'em xan'ibt'e -ңku -wa?

pr.case v -v.deriv.v -v.pn n n n -n.case n n -n.deriv.n -n.deriv.n v -v.deriv.v -v.pn

2SG.ACC завязать -CONT -1PL олень пастбище яма -LOC собака ребёнок -DIM -EQU заморозить -CONT -1PL

2SG.ACC bind -CONT -1PL reindeer pasture pit -LOC dog child -DIM -EQU freeze -CONT -1PL

2SG.ACC anbinden -CONT -1PL Rentier Weide Grube -LOC Hund Kind -DIM -EQU einfrieren.lassen -CONT -1PL

Мы тебя свяжем и как щенка заморозим в яме, выкопанной оленем на пастбище

We will tie you up and freeze you like a dog in a hole dug by a reindeer in a meadow.

Wir fesseln dich und frieren dich ein wie einen Hund in einer Grube auf der Weide, die von einem Rentier gegraben wurde.

t'et wel'i teta 078

Хэтанчи тэта ню ма:

Xetant'i teta n'u ma:

Xetant'i teta n'u ma3:

Xetant'i teta n'u ma -3

Xetant'i teta n'u man -3

propr n n v -v.pn

Xetant'i богач ребёнок сказать -[3SG]
Xetant'i land.owner child say -[3SG]
Xetant'i Landbesitzer Kind sagen -[3SG]

Сын богача Хэтанди сказал:

The son of the farmer Hetandi said:

Der Sohn des Hetandi-Wirtes sagte:

t'et wel'i teta 079

Хадри нэя!

Xadr'i ɲæja!

Xadr'i ɲæja!

xadr'i ɲæ -ja

xadr'iʔ ɲæ -ja

interj v -v.mood

несомненно быть -OPT.3SG

certainly be -OPT.3SG

allerdings sein -OPT.3SG

Ну и чёрт и ним!

Let it be!

Es soll denn sein!

t'et wel'i teta 080

Хаманчъ поёмбива"?

Xamanc' pojomb'iwa??

Xamanc' pojomb'iwa??

xaman -c' pojom -b'i -wa?

xaman -s' pojom -mba -wa?

v -v.inf v -v.deriv.v -v.pn

зачем.сказать -INF рассорить -CONT -1PL

why.say -INF quarrel -CONT -1PL

warum.sagen -INF streiten -CONT -1PL

Зачем мы ссоримся?

Why are we quarrelling?

Wieso streiten wir?

t'et wel'i teta 081

Ламдо тэта мят хеван харвабнанта, тания хэява.

Lamdo teta m'at xewan xarwabnanta, tan'a xəjawa.

Lamdo teta	m'at	xewan	xarwabnanta,			tan'a xəjawa						
Lamdo teta	m'a -t	хе	-wa	-n	xarwa -bnanta	tan'a хэ	-ja	-wa				
Lamdo teta	m'a? -n?	хэ	-ma	-n?	xarwa -b?nanda	tan'a хэ	-ja	-wa				
propr	n	n	-n.case	v	-v.nf	-n.case	v	-v.nf-pn	adv	v	-v.mood	-exl
Lamdo	борач	чум	-DAT	отойти	-NACT	-DAT	хотеть	-SUBORD.3SG	там	отойти	-OPT.3SG	-EXL
Lamdo	land.owner	tent	-DAT	go.away	-NACT	-DAT	want	-SUBORD.3SG	there	go.away	-OPT.3SG	-EXL
Lamdo	Landbesitzer	Zelt	-DAT	weggehen	-NACT	-DAT	wollen	-SUBORD.3SG	dort	weggehen	-OPT.3SG	-EXL

Если он хочет поехать на стойбище богача Ламдо, пусть едет

If he wants to go to the tent of the farmer Lamdo, let him go.

Wenn er zum Zelt des Lamdo-Wirtes gehen will, so soll er doch gehen.

t'et wel'i teta 082

Чикы вадиду мэсомаданту Ламдо тэта мят ним хань".

T'iki wad'idu mesomadantu Lamdo teta m'at n'im xan'?

T'iki wad'idu	mesomadantu				Lamdo teta	m'at	n'im xan'?							
t'iki wad'i -du	me	-so	-ma	-da	-ntu	Lamdo teta	m'a -t	n'im xan' -?						
t'iki wad'i -do?	me	-so	-ma	-xVd	-nda	Lamdo teta	m'a? -da	n'i? хэ -?						
pr	n.PL	-n.poss	v	-v.deriv.v	-v.nf	-n.case	-n.case-poss	propr	n	n	-n.case-poss	pp	v	-v.pn
tot	слова	-3PL	держать	-CONT	-NACT	-ABL	-OBL.3SG	Lamdo	борач	чум	-GEN.3SG	на	отойти	-3PL
that	words	-3PL	hold	-CONT	-NACT	-ABL	-OBL.3SG	Lamdo	land.owner	tent	-GEN.3SG	on	go.away	-3PL
der	Wörter	-3PL	halten	-CONT	-NACT	-ABL	-OBL.3SG	Lamdo	Landbesitzer	Zelt	-GEN.3SG	auf	weggehen	-3PL

Все ездоки поехали на стойбище богача Ламдо

After these words, they went to the camp of the farmer Lamdo.

Im Anschluss an diese Worte machten sie sich auf den Weg zum Zelt des Lamdo-Wirtes.

t'et wel'i teta 083

Малңэ хая".

Malŋə xaja?

Malŋə xaja?

mal -ŋə xaja -?

malʔ	-ɲæ	хæ	-ʔ
n	-n.deriv.n	v	-v.pn
весь	-ESS	отойти	-PL
whole	-ESS	go.away	-PL
Ganze	-ESS	weggehen	-PL

Закончив спор

All of them went away.

Sie gingen alle weg.

t'et wel'i teta 084

Хаерта пакалчъ ңысын тэвѳд".

Xajerta pakalc' ɲisin tæwidʔ.

Xajerta	pakalc'	ɲisin	tæwidʔ				
xajer	-ta	pakal	-c' ɲisi	-n	tæwi	-dʔ	
xajerʔ	-da	pakal	-s' ɲæsi	-nʔ	tæwa	-dʔ	
n	-n.poss	v	-v.inf	n	-n.case	v	-v.pn
солнце	-3SG	заходить	-INF	стойбище	-DAT	доходить	-3PL.R
sun	-3SG	set	-INF	nomad.camp	-DAT	arrive	-3PL.R
Sonne	-3SG	untergehen	-INF	nomadisch.Lager	-DAT	ankommen	-3PL.R

К закату солнца они доехали

They arrived at the camp at sunset.

Bis zum Sonnenuntergang kamen sie ins Lager an.

t'et wel'i teta 085

Ңанокан хасава ню нерде миңа

Ңанокан хасава n'u n'erd'e m'iɲa.

Ңанокан	хасава	n'u	n'erd'e	m'iɲa		
Ңанокан	хасава	n'u	n'erd'e	m'i	-ɲa	-3
Ңанокан	хасава	n'u	n'erd'e	m'in	-ɲa	-3
progr	n	n	adv	v	-v.coaff	-v.pn
Ңанокан	мужчина	ребёнок	впереди	идти	-CO.S	-[3SG]
Ңанокан	man	child	ahead	go	-CO.S	-[3SG]
Ңанокан	Mann	Kind	vorn	gehen	-CO.S	-[3SG]

Сын Нанокан ехал впереди

The Tjanokan boy went ahead.

Der Tjanokan-Sohn ging voran.

t'et wel'i teta 086

Еркы мяд хэвувна нултада, минханга мят чу.

Jerki m'ad xæwuwna nultada, m'inxanta m'at t'u.

Jerki	m'ad	xæwuwna	nultada,	m'inxanta		m'at	t'u3						
jerki	m'ad	xæwu	-wna	nulta	-da	m'i	-n	-xa	-nta	m'a	-t	t'u	-3
jerki	m'a?	xæw	-wna	nulta	-da	m'i	-na	-xV	-nda	m'a?	-n?	t'u	-3
adj	n	n	-n.case	v	-v.pn	v	-v.partic	-n.case-poss	-n.case-poss	n	-n.case	v	-v.pn
средний	чум	сторона	-PROSEC	остановить	-3SG.O	идти	-PTCP.IMPF	-DAT	-OBL.3SG	чум	-DAT	входить	-[3SG]
central	tent	side	-PROSEC	stop	-3SG.O	go	-PTCP.IMPF	-DAT	-OBL.3SG	tent	-DAT	enter	-[3SG]
mittlerer	Zelt	Seite	-PROSEC	anhalten	-3SG.O	gehen	-PTCP.IMPF	-DAT	-OBL.3SG	Zelt	-DAT	betreten	-[3SG]

Он остановился около чума, находящегося в середине стойбища, и сразу вошёл в чум

He stopped at the tent in the middle and immediately entered it.

Er blieb beim mittleren Zelt stehen und ging sogleich ins Zelt hinein.

t'et wel'i teta 087

Ҳани нэдалёда" нысын тэвмаданту җобтарем мят чу" ним.

Ҳан'и җәдал'ода? җисин тәвмаданту җобтар'ем м'ат т'у? н'им.

Ҳан'и җәдал'ода?		җисин		тәвмаданту		җобтар'ем м'ат	t'u?		n'im									
җан'и җәдал'о	-da	-?	җиси	-n	tæw	-ma	-da	-ntu	җобтар'ем	m'a	-t	t'u	-?	n'i	-m			
җан'и? җәдал'о	-na	-?	җәси	-n?	tæwa	-ma	-xVd	-nda	җобтар'ем?	m'a?	-n?	t'u	-?	n'i	-m?			
conj	v		-v.partic	-n.case	n		-n.case	v	-v.nf	-n.case	-n.case-poss	conj	n	-n.case	v	-v.cn	v	-v.deriv.part
вновь	ездить.на.санках		-PTCP.IMPF	-PL	стойбище		-DAT	доходить	-NACT	-ABL	-OBL.3SG	тоже	чум	-DAT	входить	-CNEG	NEG	-NEG.PART.PL
again	travel.by.sleigh		-PTCP.IMPF	-PL	nomad.camp		-DAT	arrive	-NACT	-ABL	-OBL.3SG	also	tent	-DAT	enter	-CNEG	NEG	-NEG.PART.PL
wieder	mit.dem.Schlitten.fahren		-PTCP.IMPF	-PL	nomadisch.Lager		-DAT	ankommen	-NACT	-ABL	-OBL.3SG	auch	Zelt	-DAT	betreten	-CNEG	NEG	-NEG.PART.PL

Другие ездоки, достигнув стойбища, также вошли в этот чум.

The other travellers, as they arrived at the camp, also went into this tent.

Die anderen Reisenden gingen, sobald sie das Lager erreicht hatten, ebenfalls in dieses Zelt.

t'et wel'i teta 088

Ламдо тэта пухучаханга ма:

Lamdo teta puxuxaxanta ma:

Lamdo teta	puxucaxanta		ma3:		
Lamdo teta	puxuca	-xa	-nta	ma -3	
Lamdo teta	puxuc'e	-xV	-nda	man -3	
propr	n	n	-n.case-poss	n.case-poss v -v.pn	
Lamdo	богач	старуха	-DAT	-OBL.3SG	сказать -[3SG]
Lamdo	land.owner	old.woman	-DAT	-OBL.3SG	say -[3SG]
Lamdo	Landbesitzer	Alte	-DAT	-OBL.3SG	sagen -[3SG]

Богач Ламдо сказал жене:

The farmer Lamdo says to his wife:

Der Lamdo-Wirt sagte zu seiner Frau:

t'et wel'i teta 089

Луса ңавар юңкоптав?

Luca ɲawar juŋkobtav?

Luca ɲawar juŋkobtav

luca	ɲawar	juŋko	-bta	-w
luca	ɲawar	jaŋko	-bʔnanda	-w
adj	n	neg.ex	-v.nf-pn	-exl
русский	еда	не.иметь	-SUBORD.3SG	-EXL
russian	food	be.absent	-SUBORD.3SG	-EXL
russisch	Essen	fehlen	-SUBORD.3SG	-EXL

Есть ли у нас русское угощение?

Do we have Russian food?

Haben wir russische Speisen?

t'et wel'i teta 090

Пухучада п'ин санэй'.

Puxucada p'in sanejʔ.

Puxucada p'in sanejʔ

puxuca	-da	p'in	sane	-j	-ʔ
puxuc'e	-da	p'inʔ	sana	-j	-ʔ
n	-n.poss	pp	v	-v.coaff	-v.pn
старуха	-3SG	наружу	спешить	-CO.R	-3SG.R
old.woman	-3SG	out	hurry	-CO.R	-3SG.R

Alte -3SG hinaus eilen -CO.R -3SG.R

Жена вышла из чума.

His wife left the tent.

Seine Frau ging aus dem Zelt hinaus.

t'et wel'i teta 091

Тад амгэ ёльчгана сидя няньраха хорм мят чуле.

Tad amke jol'c'ŋkana s'id'a n'an'raxa xorm m'at t'ul'e.

Tad amke jol'c'ŋkana s'id'a n'an'raxa xorm m'at t'ul'e3

tad amke jol'c'ŋ -kana s'id'a n'an' -raxa xor -m m'a -t t'ul'e -3

tad ŋamke jol'c'ŋ? -xVna s'id'e n'an' -raxa xor -m? m'a? -n? t'ul'e -3

adv pr n -n.case num n -n.deriv.n n -n.case n -n.case v -v.pn

потом что время -LOC два хлеб -SIM бочонок -ACC чум -DAT вносить -[3SG]

then what time -LOC two bread -SIM barrel -ACC tent -DAT bring.in -[3SG]

dann was Zeit -LOC zwei Brot -SIM Fass -ACC Zelt -DAT hereinbringen -[3SG]

Через некоторое время внесла два бочонка, похожих на буханку хлеба

After a while she brought two bread-shaped barrels into the tent.

Nach einer kurzen Zeit brachte sie zwei brotförmige Fässer ins Zelt.

t'et wel'i teta 092

Ламдо тэта манма:

Lamdo teta manma:

Lamdo teta manma3

Lamdo teta man -ma -3

Lamdo teta man -wV -3

propr n v -v.mood -v.pn

Lamdo богач сказать -NARR -[3SG]

Lamdo land.owner say -NARR -[3SG]

Lamdo Landbesitzer sagen -NARR -[3SG]

Богач Ламдо сказал:

The farmer Lamdo says:

Der Lamdo-Wirt sagte:

t'et wel'i teta 093

Чедāv сававна мядоңгава"!

T'edaw sawawna m'adoŋkawa?!

T'edaw	sawawna	m'adoŋkawa?!			
t'eda -w	sawa -wna	m'adoŋ -ka -wa?			
t'eda -w?	sawa -wna	m'adon -xV -wa?			
adv -n.poss	adj -n.case	v -v.mood -v.pn			
теперь -NEG.PART.SG	жоршо -PROSEC	угощаться -HORT -1PL			
now -NEG.PART.SG	good -PROSEC	cater.for -HORT -1PL			
jetzt -NEG.PART.SG	gut -PROSEC	bewirten -HORT -1PL			

Теперь давайте будем угощаться по-хорошему

Now, let's start drinking and eating!

Nun lasst uns ausgiebig trinken und essen!

t'et wel'i teta 094

Сидя няньраха хорм ёльчемаданту ненэча" ябелмыд".

S'id'a n'an'raxa xorm jol'c'emadantu n'enaca? jab'elmid?.

S'id'a	n'an'raxa	xorm	jol'c'emadantu	n'enaca?	jab'elmid?						
s'id'a	n'an' -raxa	xor -m	jol'c'e -ma -da -ntu	n'enaca -?	jab'el -mi -d?						
s'id'e	n'an' -raxa	xor? -m?	jol'c'e -ma -xVd -nda	n'enec'? -?	jab'el'e -wi -d?						
num	n -n.deriv.n	n -n.case	v -v.nf -n.case -n.case-poss	n -n.case	v -v.partic	-v.pn					
дба	хлеб -SIM	бочка -ACC	закончить -NACT -ABL -OBL.3SG	человек -PL	напоить -PTCP.PF -3PL.R						
two	bread -SIM	barrel -ACC	finish -NACT -ABL -OBL.3SG	man -PL	make.sy.drunk -PTCP.PF -3PL.R						
zwei	Brot -SIM	Fass -ACC	fertig.machen -NACT -ABL -OBL.3SG	Mensch -PL	jm.betrunk.machen -PTCP.PF -3PL.R						

Опорожнив два бочонка, люди опьянели

The people got drunk, emptying the two bread-shaped barrels.

Indem sie die beiden brotförmigen Fässer leerten, wurden die Menschen langsam betrunken.

t'et wel'i teta 095

Ҷанокан хасава ню манма:

Ҷанокан хасawa н'у манма:

Ҷанокан	хасawa	н'у	манма3		
Ҷанокан	хасawa	н'у	ман -ма -3		
Ҷанокан	хасawa	н'у	ман -wV -3		
progr	n	n	v -v.mood -v.pn		

Їанокан мужчина ребёнок сказать -NARR -[3SG]
 Їанокан man child say -NARR -[3SG]
 Їанокан Mann Kind sagen -NARR -[3SG]

Сын Нанокан сказал:

The Їанокан boy says:

Der Їанокан-Sohn sagte:

t'et wel'i teta 096

Їарка Вэли хасава ню, чедāv пирдыркани'!

Їarka Wel'i xasawa n'u, t'edaw p'irdirkan'i?!

Їarka Wel'i xasawa n'u, t'edaw p'irdirkan'i?!

Їarka Wel'i xasawa n'u t'eda -w p'irdir -ka -n'i?

Їarka Wel'i xasawa n'u t'eda -w p'irdir -xV -n'i?

adj propr n n adv -exl v -v.mood -v.pn

большой Welji мужчина ребёнок теперь -EXL состязаться -HORT -1DU

big Welji man child now -EXL race -HORT -1DU

groß Welji Mann Kind jetzt -EXL Wettkampf.machen -HORT -1DU

Сын старшего богача Вэли, давай, померимся силой!

The son of the oldest Wel'i, let's see who's stronger!

Sohn des ältesten Velis, messen wir unsere Kräfte aneinander!

t'et wel'i teta 097

Луца идм њорчь сававна ченевархананю".

Luca jidm њorc' sawawna t'en'ewarxanan'u?.

Luca jidm њorc' sawawna t'en'ewarxanan'u?

luca jid -m њorc -c' sawa -wna t'en'ewa -rxa -na -n'u?

luca ji? -m? њawor -s' sawa -wna t'en'ewa -raxa -n -n'u?

adj n -n.case v -v.inf adj -n.case v -v.mood -v.pn -part

русский вода -ACC есть -INF хорошо -PROS способный -APPR -2SG -AFF

russian water -ACC eat -INF good -PROS capable -APPR -2SG -AFF

russisch Wasser -ACC essen -INF gut -PROS fähig.sein -APPR -2SG -AFF

Ты, кажется, хорошо умеешь пить русское вино

It would seem that you take the Russian wine well.

Es scheint, du verträgst den russischen Wein gut.

t'et wel'i teta 098

Ныхымт хорман харвадм.

Niximt xorman xarwadm.

Niximt		xorman		xarwadm
nixi	-mt	xor	-ma -n	xarwa -dm
nixi	-md	xor	-ma -n?	xarwa -dm?
n	-n.case-poss v	-v.nf	-n.case v	-v.pn
сила	-ACC.2SG	испытать	-NACT -DAT	хотеть -1SG
physical.strenth	-ACC.2SG	try	-NACT -DAT	want -1SG
Kraft	-ACC.2SG	erproben	-NACT -DAT	wollen -1SG

А я хочу испытать твою силу

I want to compare my strength with yours.

Ich will meine Kräfte mit dir messen.

t'et wel'i teta 099

Ныхыни нямна вапнант, чикана Ламдо тэта не нюм хадно" мэҥгоданакэр.

Nixin'i n'amna wabnant, t'ikana Lamdo teta n'e n'um xadno? meṅkodanaker.

Nixin'i	n'amna	wabnant,	t'ikana	Lamdo teta	n'e	n'um	xadno?	meṅkodanaker
nixi	-n'i	n'a -mna wa	-bnant	t'i -kana Lamdo teta	n'e	n'u -m	xadno?	me -ṅko -da -nake -r
nixi	-n'i	n'a? -wna wa	-b?nand	t'i -xVna Lamdo teta	n'e	n'u -m?	xad?no?	me -ṅku -ta -naki -r
n	-n.case-poss pp	-n.case v	-v.nf-pn	interj -n.case propr n	n	n	-n.case ptcl.mood	v -v.deriv.v -v.deriv.v -v.mood -v.pn
сила	-GEN.1SG	к -PROSEC	цильный.быть -SUBORD.2SG	вог -LOC Lamdo богач	женщина	ребёнок -ACC	безусловно	брать -CONT -CONT -PROB.IMPF -2SG.O
strength	-GEN.1SG	to -PROSEC	be.strong -SUBORD.2SG	here -LOC Lamdo land.owner	woman	child -ACC	definitely	take -CONT -CONT -PROB.IMPF -2SG.O
Kraft	-GEN.1SG	zu -PROSEC	kräftig.sein -SUBORD.2SG	da -LOC Lamdo Landbesitzer	Frau	Kind -ACC	auf.jeden.Fall nehmen	-CONT -CONT -PROB.IMPF -2SG.O

Если ты окажешься сильнее меня, то, может быть, женишься на дочери богача Ламдо

If you are stronger than me, then you will maybe get to marry the daughter of farmer Lamdo.

Wenn du dich stärker als ich erweist, dann darfst du vielleicht die Tochter des Lamdo-Wirtes zur Frau nehmen.

t'et wel'i teta 100

Ҷарка Вэли тэта хасава ню манма:

Ṭarka Wel'i teta xasawa n'u manma:

Ṭarka	Wel'i teta	xasawa n'u	manma3:
ṭarka	Wel'i teta	xasawa n'u	man -ma -3

ɟarka	Wel'i	teta	hasawa	n'u	man	-wV	-3
adj	propr	n	n	n	v	-v.mood	-v.pn
большой	Welji	богач	мужчина	ребёнок	сказать	-NARR	-[3SG]
big	Welji	land.owner	man	child	say	-NARR	-[3SG]
groß	Welji	Landbesitzer	Mann	Kind	sagen	-NARR	-[3SG]

Сын старшего богача Вэли сказал:

The son of the oldest Welî-farmer said:

Der Sohn des ältesten Welî-Wirtes sagte:

t'et wel'i teta 101

Манъчван пирдырман нидм харва".

Man'cwan p'irdirman n'idm xarwa?.

Man'cwan	p'irdirman	n'idm	xarwa?
man' -cwa -n	p'irdir	-ma -n	n'i -dm xarwa -?
man' -s'ewa -n'i	p'irdir	-ma -n?	n'i -dm? xarwa -?
pr -n.deriv.n -n.case-poss v		-v.nf -n.case v	-v.pn v -v.cn
1SG -EMPH -GEN.1SG	состязаться	-NACT -DAT NEG -1SG	хотеть -CNEG
1SG -EMPH -GEN.1SG	race	-NACT -DAT NEG -1SG	want -CNEG
1SG -EMPH -GEN.1SG	Wettkampf.machen	-NACT -DAT NEG -1SG	wollen -CNEG

Я-то не хочу состязаться в силе

I do not want to fight with you.

Ich aber möchte mit dir nicht kämpfen.

t'et wel'i teta 102

Тад ɲо" Ламдо тэта не ню нюдя ɲэвыхаданта няни ватормы нис'ав ɲа".

Tad ɲo? Lamdo teta n'e n'u n'ud'a ɲæwixadanta n'an'i watormi n'is'aw ɲa?.

Tad	ɲo?	Lamdo	teta	n'e	n'u	n'ud'a	ɲæwixadanta	n'an'i	watormi	n'is'aw	ɲa?
tad	ɲo?	Lamdo	teta	n'e	n'u	n'ud'a	ɲæ -wi -xada -nta	n'an'i	wator	-mi	n'i -3 -s'a -w ɲa -?
tad	ɲod?	Lamdo	teta	n'e	n'u	n'ud'e	ɲæ -wi -xVd -nda	n'an'i	wator	-wi	n'i -3 -s' -wa ɲæ -?
adv	conj	propr	n	n	n	adj	v -v.partic -n.case -n.case-poss	pr.case	v	-v.partic	v -v.pn -v.tense -exl v -v.cn
потом	тоже	Lamdo	богач	женщина	ребёнок	маладой	быть -PARTIC.PF -ABL -OBL.3SG	1SG.DAT	пообещать	-PARTIC.PF NEG -[3SG] -PRT	-EXL быть -CNEG
then	also	Lamdo	land.owner	woman	child	young	be -PARTIC.PF -ABL -OBL.3SG	1SG.DAT	promise	-PARTIC.PF NEG -[3SG] -PRT	-EXL be -CNEG
dann	auch	Lamdo	Landbesitzer	Frau	Kind	jung	sein -PARTIC.PF -ABL -OBL.3SG	1SG.DAT	versprechen	-PARTIC.PF NEG -[3SG] -PRT	-EXL sein -CNEG

К тому же, дочь богача Ламдо с детских лет пообещана мне

Anyway, the daughter of farmer Lamdo was already promised to me when I was a child.

Übrigens, die Tochter des reichen Lamdo wurde mir schon als kleines Kind versprochen.

t'et wel'i teta 103

Хаманчъ пирдыртани'?

Хаманс' p'irdirtan'i'??

Хаманс' p'irdirtan'i'?

хаман	-c'	p'irdir	-ta	-n'i'?
хаман	-s'	p'irdir	-ta	-n'i'?
v	-v.inf	v	-v.deriv.v	-v.pn
зачем.сказать	-INF	состязаться	-FUT	-1DU
why.say	-INF	race	-FUT	-1DU
warum.sagen	-INF	Wettkampf.machen	-FUT	-1DU

Зачем нам соревноваться?

Why do we compete?

Wozu wetteifern wir?

t'et wel'i teta 104

Џанокан хасава ню сята хэв пидрев пармы".

Џанокан хасава n'u s'ata хэв p'idr'ew parmi?.

Џанокан хасава n'u s'ata хэв p'idr'ew parmi?

Џанокан	хасава	n'u	s'ata	хэв	p'i	-dr'ew	parmi	-?
Џанокан	хасава	n'u	s'ata	хэв	p'i	-dar'em	parma	-?
propg	n	n	adj	n	n	-n.deriv.n	v	-v.pn
Џанокан	мужчина	ребёнок	левый	сторона	ночь	-EQU	стать.чёрном	-3SG.R
Џанокан	man	child	left	side	night	-EQU	become.black	-3SG.R
Џанокан	Mann	Kind	links	Seite	Nacht	-EQU	schwarz.werden	-3SG.R

Сын Нанокан сильно рассердился

The Џанокан boy got very angry.

Der Џанокан-Sohn wurde sehr wütend.

t'et wel'i teta 105

Џарка Вэли тэта хасава нюм мальчахаданта ныхыптада, манма:

Џарка Wel'i teta хасава n'um malcaxadanta nixibtada, manma:

Kraft -CAR Mann -DAT sein -SUBORD.2SG da -LOC 2SG.ACC töten -CONT -1SG

Если ты окажешься слабым мужчиной, я тебя убью!

If you are a weak man, I will kill you!

Wenn du dich als ein schwacher Mann erweist, töte ich dich!

t'et wel'i teta 108

Тарча вади намда Ламдо тэта манчъ ханада:

Tarca wad'i namda Lamdo teta manc' xanada:

Tarca wad'i namda0 Lamdo teta manc' xanada:

tarca wad'i namda -0 Lamdo teta man -c' xana -da

tarca' wad'i namda -s' Lamdo teta man -s' xana -da

pr n.PL v -v.inf propr n v -v.inf v -v.pn

такой слова услышать -INF Lamdo богач сказать -INF становиться -3SG

such words listen.to -INF Lamdo land.owner say -INF begin -3SG

solcher Wörter anhören -INF Lamdo Landbesitzer sagen -INF beginnen -3SG

Услышав такие слова, богач Ламдо заговорил:

Hearing this, the farmer Lamdo started to speak:

Das hörend, beginnt der Lamdo-Wirt zu sprechen:

t'et wel'i teta 109

Сидя саво мядондами, хаманчъ поёмбиди'?

S'id'a sawo m'adondam'i, xamanc'pojomb'id'i'?

S'id'a sawo m'adondam'i, xamanc' pojomb'id'i'?

s'id'a sawo m'adonda -m'i xaman -c' pojom -b'i -d'i'

s'id'e sawa m'adonda -m'i xaman -s' pojom -mba -d'i'

num adj n -n.posv -v.inf v -v.deriv.v -v.pn

дба жоршо гость -1SG зачем.сказать -INF рассорить -CONT -2DU

two good guest -1SG why.say -INF quarrel -CONT -2DU

zwei gut Gast -1SG warum.sagen -INF streiten -CONT -2DU

Два моих хороших гостя, ради чего вы ссоритесь?

My dear two guests, why are you quarrelling?

Meine zwei lieben Gäste, wieso streitet ihr euch?

t'et wel'i teta 110

He нюкчами џарка Вэли тэта хасава нюн џыхы ватормы џэ" нисав.

N'e n'ukcam'i џarka Wel'i teta xasawa n'un џixi watormi џæ? n'is'aw.

N'e	n'ukcam'i			џarka	Wel'i teta	xasawa n'un			џixi	watormi	џæ?	n'is'aw						
n'e	n'u	-kca	-m'i	џarka	Wel'i teta	xasawa	n'u	-n	џixi	wator	-mi	џæ	-?	n'i	-3	-s'a	-w	
n'e	n'u	-koc'e	-m'i	џarka	Wel'i teta	xasawa	n'u	-n?	џixi	wator	-wi	џæ	-?	n'i	-3	-s'	-wa	
n	n	-n.deriv.n	-n.case-poss	adj	propr	n	n	-n.case	adj	v	-v.partic	v	-v.cn	v	-v.pn	-v.tense	-exl	
женщина	ребёнок	-DIM	-ACC.1SG	большой	Welji	богач	мужчина	ребёнок	-DAT	старый	пообещать	-PARTIC.PF	быть	-CNEG	NEG	-[3SG]	-PRT	-EXL
woman	child	-DIM	-ACC.1SG	big	Welji	land.owner	man	child	-DAT	old	promise	-PARTIC.PF	be	-CNEG	NEG	-[3SG]	-PRT	-EXL
Frau	Kind	-DIM	-ACC.1SG	groß	Welji	Landbesitzer	Mann	Kind	-DAT	alt	versprechen	-PARTIC.PF	sein	-CNEG	NEG	-[3SG]	-PRT	-EXL

Моя доченька издавна пообещана же сыну старшего богача Вэли

For a long time, my daughter has been promised to the son of the oldest Weli-farmer.

Meine kleine Tochter wurde schon längst dem Sohn des ältesten Weli-Wirtes versprochen.

t'et wel'i teta 111

Няни не мирт сававна табнанта, неданта миңгуда.

N'an'i n'e m'irt sawawna tabnanta, n'edanta miŋkuda.

N'an'i	n'e	m'irt	sawawna	tabnanta,	n'edanta	miŋkuda							
n'an'i	n'e	m'ir -t	sawa	-wna ta	-bnanta	n'e -danta mi -ŋku -da							
n'an'i	n'e	m'ir? -n?	sawa	-wna ta	-b?nanda	n'e -danda me -ŋku -da							
pr.case	n	n	-n.case	adj	-n.case	v	-v.nf-pn	n	-n.predest	case	v	-v.deriv.v	-v.pn
1SG.DAT	женщина	цена	-DAT	жороший	-PROS	дать	-SUBORD.3SG	жена	-3SG.DAT	взять	-CONT	-3SG.O	
1SG.DAT	woman	price	-DAT	good	-PROS	give	-SUBORD.3SG	wife	-3SG.DAT	take	-CONT	-3SG.O	
1SG.DAT	Frau	Preis	-DAT	gut	-PROS	geben	-SUBORD.3SG	Ehefrau	-3SG.DAT	nehmen	-CONT	-3SG.O	

Если он даст богатый калым, он возьмёт её себе в жёны

If he gives good dowry, he will marry her.

Wenn er eine reiche Mitgift gibt, darf er sie zur Frau nehmen.

t'et wel'i teta 112

Пыдар џани, џанокан хасава нюџэ, не мирм џокаркавна табнант, не нюми хадџо" мџгоданакэр.

Pidar џan'i, џanokan xasawa n'уџæ, n'e m'irm џokarkawna tabnant, n'e n'um'i xadџo? meŋkodayaker.

Pidar	џan'i,	џanokan	xasawa	n'уџæ,	n'e	m'irm	џokarkawna	tabnant,	n'e	n'um'i	xadџo?	meŋkodayaker										
pidar	џan'i	џanokan	xasawa	n'u	-џæ	n'e	m'ir -m	џoka	-rka	-wna	ta	-bnant	n'e	n'u	-m'i	xadџo?	me	-ŋko	-da	-nake	-r	
pidar	џan'i?	џanokan	xasawa	n'u	-џæ	n'e	m'ir? -m?	џoka	-rka	-wna	ta	-b?nand	n'e	n'u	-m'i	xad?.џo?	me	-ŋku	-ta	-naki	-r	
pr	conj	propr	n	n	-n.case	n	n	-n.case	adj	-adj.deriv.adj	-n.case	v	-v.nf-pn	n	n	-n.case-poss	ptcl.mood	v	-v.deriv.v	-v.deriv.v	-v.mood	-v.pn

2SG	и	Җанокан	мужчина	ребёнок	-ESS	женщина	цена	-ACC	много	-COMP	-PROSEC	давать	-SUBORD.2SG	женщина	ребёнок	-ACC.1SG	безусловно	брать	-CONT	-CONT	-PROB.IMPF	-2SG.O
2SG	and	Җанокан	man	child	-ESS	woman	price	-ACC	much/many	-COMP	-PROSEC	give	-SUBORD.2SG	woman	child	-ACC.1SG	definitely	take	-CONT	-CONT	-PROB.IMPF	-2SG.O
2SG	und	Җанокан	Mann	Kind	-ESS	Frau	Preis	-ACC	viel	-COMP	-PROSEC	geben	-SUBORD.2SG	Frau	Kind	-ACC.1SG	auf.jeden.Fall	nehmen	-CONT	-CONT	-PROB.IMPF	-2SG.O

Если ты, сын Нанокан, дашь калым еще больше, то, может быть, ты возьмёшь мою дочь

But if you, Җанокан boy, give me much better dowry, then you may of course marry my daughter.

Wenn du, Җанокан-Sohn, eine noch größere Mitgift gibst, dann darfst selbstverständlich du meine Tochter heiraten.

t'et wel'i teta 113

Җанокан хасава ню вадам ни ху".

Җанокан хасава n'u wadam n'i ху?

Җанокан хасава n'u wadam n'i3 ху?

Җанокан хасава n'u wada -m n'i -3 ху -?

Җанокан хасава n'u wada -m? n'i -3 хо -?

propr n n n -n.case v -v.pn v -v.cn

Җанокан мужчина ребёнок слово -ACC NEG -[3SG] найти -CNEG

Җанокан man child word -ACC NEG -[3SG] find -CNEG

Җанокан Mann Kind Wort -ACC NEG -[3SG] finden -CNEG

Сын Нанокан ничего не ответил.

The Җанокан boy did not say anything in reply.

Der Җанокан-Sohn antwortet nichts.

t'et wel'i teta 114

Пин санэй", тэхэта хая, нәдалай".

P'in sanej?, texeta xaja, nәdalaj?.

P'in sanej?, texeta xaja3, nәdalaj?

p'in sane -j -? te -xe -ta xaja -3 nәdala -j -?

p'in? sana -j -? ti -xV -ta xә -3 nәdala -j -?

pp v -v.coaff -v.pn n -n.case-poss -n.case-poss v -v.pn v -v.coaff -v.pn

наружу спешить -CO.R -3SG.R олень -DAT -OBL.3SG.PL отойти -[3SG] поехать.на.нарте -CO.R -3SG.R

out hurry -CO.R -3SG.R reindeer -DAT -OBL.3SG.PL go.away -[3SG] travel.by.sleigh -CO.R -3SG.R

hinaus eilen -CO.R -3SG.R Rentier -DAT -OBL.3SG.PL weggehen -[3SG] mit.dem.Schnitten.fahren -CO.R -3SG.R

Он вышел из чума, пошёл к своей упряжке и поехал

He left the tent, went to his sleigh and left.

Er ging aus dem Zelt hinaus, ging zu seinem Schlitten und fuhr los.

t'et wel'i teta 115

Нячида нйда цопчики мяканту нэдалайд".

N'ac'ida n'ida ɲobt'iki m'akantu ɲædalajdʔ.

N'ac'ida			n'ida		ɲobt'iki m'akantu			ɲædalajdʔ			
n'a	-c'i	-da	n'i	-da	ɲobt'iki	m'a	-ka	-ntu	ɲædala	-j	-dʔ
n'a	-s'ada	-da	n'i	-da	ɲobt'iki	m'aʔ	-xV	-nda	ɲædala	-j	-dʔ
n	-n.deriv.n	-n.poss	n.num	-n.poss	pr	n	-n.case-poss	-n.case-poss	v		-v.coaff -v.pn
товарищ	-CAR	-3SG	товарищи	-3SG	тот.же	чум	-DAT	-OBL.3SG	поехать.на.нарте	-CO.R	-3PL.R
comrade	-CAR	-3SG	comrades	-3SG	same	tent	-DAT	-OBL.3SG	travel.by.sleigh	-CO.R	-3PL.R
Kamerad	-CAR	-3SG	Kamerade	-3SG	derselbe	Zelt	-DAT	-OBL.3SG	mit.dem.Schnitten.fahren	-CO.R	-3PL.R

*Его товарищи тоже поехали домой**His comrades also went home.**Seine Kameraden machten sich ebenfalls auf den Nachhauseweg.*

t'et wel'i teta 116

Царка Вэли хасава ню Ламдо тэтан манма:

ɲarka Wel'i xasawa n'u Lamdo tetan manma:

ɲarka Wel'i xasawa n'u			Lamdo tetan		manma3:		
ɲarka	Wel'i	xasawa	n'u	Lamdo teta	-n	man	-ma -3
ɲarka	Wel'i	xasawa	n'u	Lamdo teta	-nʔ	man	-wV -3
adj	prpr	n	n	prpr	n	-n.case	v -v.mood -v.pn
большой	Welji	мужчина	ребёнок	Lamdo	богач	-DAT	сказать -NARR -[3SG]
big	Welji	man	child	Lamdo	land.owner	-DAT	say -NARR -[3SG]
groß	Welji	Mann	Kind	Lamdo	Landbesitzer	-DAT	sagen -NARR -[3SG]

*Сын старшего богача Вэли сказал богачу Ламдо:**The son of the oldest Weli-farmer told to the farmer Lamdo:**Der älteste Sohn des Weli sagte zum Lamdo-Wirt:*

t'et wel'i teta 117

Мань цод" мякани хантадм.

Man' ɲodʔ m'akan'i xantadm.

Man' ɲodʔ m'akan'i			xantadm		
man'	ɲodʔ	m'a -ka	-n'i	xanta	-dm

man'	ɲod?	m'a?	-xV	-n'i	xanta	-dm?
pr	conj	n	-n.case-poss	-n.case-poss	v	-v.pn
1SG	тоже	чум	-DAT	-OBL.1SG	идти	-1SG
1SG	also	tent	-DAT	-OBL.1SG	go	-1SG
1SG	auch	Zelt	-DAT	-OBL.1SG	gehen	-1SG

Я-то тоже поеду домой

I will also go home.

Ich gehe auch nach Hause.

t'et wel'i teta 118

Нисяни илебя чет ёнар" ты.

N'is'an'i jil'eb'a t'et jonar? ti.

N'is'an'i	jil'eb'a	t'et	jonar?	ti3
n'is'a	-n'i	jil'eb'a	t'et	jonar? ti -3
n'is'e	-n'i	jil'eb'e	t'et	jonar? ti -3
n	-n.case-poss	n	num	num n -v.pn
отец	-GEN.1SG	стадо	четыре	тысяча олень -[3SG]
father	-GEN.1SG	flock	four	thousand reindeer -[3SG]
Vater	-GEN.1SG	Herde	vier	tausend Rentier -[3SG]

Богатства у моего отца четыре тысячи оленей

The herd of my father consists of 4000 reindeers.

Die Herde meines Vaters besteht aus 4000 Rentieren.

t'et wel'i teta 119

Тарча ɲæпта ɲод" не миркав тамна таславдавэй.

Tarca ɲæbta ɲod? n'e m'irkaw tamna taslawdawej.

Tarca	ɲæbta	ɲod?	n'e	m'irkaw	tamna	taslawdawej3
tarca	ɲæ -bta	ɲod?	n'e	m'ir -kaw	ta -mna	tasla -wdawej -3
tarc'a	ɲæ -b?nanda	ɲod?	n'e	m'ir? -xVwa	ta? -wna	tasla -wadawej -3
pr	v -v.nf-pn	conj	n	n -n.deriv.n	pp	-n.case v -v.partic -v.pn
такой	быть -SUBORD.3SG	тоже	женщина	цена -AFF	туда -PROSEC	подсчитывать -PARTIC.NEG -[3SG]
such	be -SUBORD.3SG	also	woman	price -AFF	there -PROSEC	count -PARTIC.NEG -[3SG]
solcher	sein -SUBORD.3SG	auch	Frau	Preis -AFF	dorthin -PROSEC	zusammenzählen -PARTIC.NEG -[3SG]

Однако калым всё ещё не приготовлен

Anyway, the dowry has not been prepared yet.

Nichtsdestoweniger ist die Mitgift aber noch nicht zusammengestellt.

t'et wel'i teta 120

Чикы вади хэтхава нарка Вэли тэта хасава ню мякат һадимя, һэдалай".

T'iki wad'i хэтхава нарка Wel'i teta xasawa n'u m'akat һад'im'a, һэдалай?.

T'iki wad'i хэтхава	нарка	Wel'i teta	xasawa n'u	m'akat	һад'im'a3,	һэдалай?									
t'iki wad'i хэт	-xawa	нарка	Wel'i teta	xasawa n'u	m'a -kat	һад'im'a -3	һэдала	-j	-?						
t'iki wad'i хэта	-xVwa	нарка	Wel'i teta	xasawa n'u	m'a? -xVd	һад'im -3	һэдала	-j	-?						
pr	n.PL	v	-v.deriv.v	adj	propr	n	n	n	n	-n.case	v	-v.pn	v	-v.coaff	-v.pn
тог	слова	рассказать	-AFF	большой	Welji	богач	мужчина	ребёнок	чум	-ABL	явиться	-[3SG]	поехать.на.нарте	-CO.R	-3SG.R
that	words	say	-AFF	big	Welji	land.owner	man	child	tent	-ABL	appear	-[3SG]	travel.by.sleigh	-CO.R	-3SG.R
der	Wörter	sagen	-AFF	groß	Welji	Landbesitzer	Mann	Kind	Zelt	-ABL	erscheinen	-[3SG]	mit.dem.Schlitten.fahren	-CO.R	-3SG.R

Сказав эти слова, сын старшего богача Ламдо вышел из чума и поехал домой

After saying this, the son of the oldest Weli-farmer went out of the tent and left.

Nachdem er das gesagt hat, trat der Sohn des ältesten Weli-Wirtes aus dem Zelt und ging los.

t'et wel'i teta 121

Амгэ пон һэдалёвна.

Amke pon һэdal'owna.

Amke	пон	һэdal'owna3													
amke	пон	һэdal'o	-wna	-3											
һамке	пон?	һэdal'o	-mana	-3											
pr	adv	v	-v.mood	-v.pn											
какой	долго	поехать.на.нарте	-REP	-[3SG]											
what.kind	for.a.long.time	travel.by.sleigh	-REP	-[3SG]											
was.für.ein	lange	mit.dem.Schlitten.fahren	-REP	-[3SG]											

Он ехал недолго

He would not go for a long time.

Er würde nicht lange gehen.

t'et wel'i teta 122

Пэдарота яха малан тэвмаданта, яха варувна таси пяда.

Pædarota jaxa malan tæwmadanta, jaxa waruwna tas'i p'ada.

Старший богач Вэли спросил:

The oldest Weli-farmer said:

Der älteste Weli-Wirt sagte:

t'et wel'i teta 125

Нюкч'эв, хуняна пон мэсан?

N'ukc'ow, xun'ana pon mesan?

N'ukc'ow, xun'ana pon mesan?

n'ukc'o -w xun'a -na pon me -sa -n

n'ukc'e -m'i xuna -xVna pon? me -s' -n

n -n.poss pr -n.case adv v -v.mood -v.pn

сын -1SG где -LOC долго есть -INTERR -2SG

son -1SG where -LOC for.a.long.time to.be -INTERR -2SG

Sohn -1SG wo -LOC lange sein -INTERR -2SG

Сынок, где ты так долго ездил?

Where have you been all this time, my son?

Sag, mein lieber Sohn, wo warst du solange?

t'et wel'i teta 126

Мань мадамч', тосакаптада серт еремдакэн.

Man' madamc', tosakabtada s'ert jer'emdaken.

Man' madamc', tosakabtada s'ert jer'emdaken

man' ma -dam -c' tosakabtada s'er -t jer'em -dake -n

man' man -dm? -s' tosakabtada s'er? -n? jer'em -naki -n

pr v -v.pn -v.tense adj n -n.case v -v.mood -v.pn

1SG 1SG -1SG -PRT опасный дело -DAT попадать -PROB.IMPF -2SG

1SG 1SG -1SG -PRT dangerous affair -DAT get -PROB.IMPF -2SG

1SG 1SG -1SG -PRT gefährlich Sache -DAT kommen -PROB.IMPF -2SG

Я думал, может, ты попал в опасное место?

I thought you got involved in something dangerous.

Ich dachte schon, du seist in eine gefährliche Angelegenheit verwickelt worden.

t'et wel'i teta 127

Хасава нюдя манма:

Xasawa n'ud'a manma:

Xasawa n'ud'a manma3:

xasawa n'u -d'a man -ma -3

xasawa n'u -da man -wV -3

n n -n.poss v -v.mood -v.pn

мужчина ребёнок -3SG сказать -NARR -[3SG]

man child -3SG say -NARR -[3SG]

Mann Kind -3SG sagen -NARR -[3SG]

Сын ответил:

His son said:

Sein Sohn sagte:

t'et wel'i teta 128

Нисякэ", нянэсяри нод" тосакаптада яхана мэдамчъ.

N'is'ake?, n'anes'ar'i n'od? tosakabtada jaxana medamc'.

N'is'ake?, n'anes'ar'i n'od? tosakabtada jaxana medamc'

n'is'a -ke? n'anes'a -r'i n'od? tosakabtada ja -xana me -dam -c'

n'is'e -koc'e n'enes'a -r'i n'od? tosakabtada ja -xVna me -dm? -s'

n -n.deriv.n n -n.deriv.n conj adj n -n.case v -v.pn -v.tense

отец -DIM правда -LIM тоже опасный земля -LOC есть -1SG -PRT

father -DIM truth -LIM also dangerous land -LOC to.be -1SG -PRT

Vater -DIM Wahrheit -LIM auch gefährlich Land -LOC sein -1SG -PRT

Отец, я на самом деле был в опасности

My father, I was indeed in a dangerous place.

Mein lieber Vater, ich war in der Tat an einem gefährlichen Ort.

t'et wel'i teta 129

Ламдо тэта сядотаку не нюм манэман харвавась.

Lamdo teta s'adotaku n'e n'um maneman xarwawas'.

Lamdo teta s'adotaku n'e n'um maneman xarwawas'

Lamdo teta s'adota -ku n'e n'u -m mane -ma -n xarwa -wa -s'

Lamdo teta s'adota -ko n'e n'u -m? mane -ma -n? xarwa -w -s'

propr n adj -adj.deriv.adj n n -n.case v -v.nf -n.case v -v.pn -v.tense

Lamdo	богач	красивый	-DIM	женщина	ребёнок	-ACC	взглянуть	-NACT	-DAT	хотеть	-1SG	-PRT
Lamdo	land.owner	beautiful	-DIM	woman	child	-ACC	behold	-NACT	-DAT	want	-1SG	-PRT
Lamdo	Landbesitzer	schön	-DIM	Frau	Kind	-ACC	erblicken	-NACT	-DAT	wollen	-1SG	-PRT

Я хотел повидаться с красивой дочерью богача Ламдо

I wanted to see the beautiful daughter of the farmer Lamdo.

Ich wollte die schöne Tochter des Lamdo-Wirtes sehen.

t'et wel'i teta 130

Таня мимбнани џокамбой џџдалџдам ядаптадамчъ.

Tan'a m'imbnan'i џokamboj џџdal'odam jadabtadamč'.

Tan'a m'imbnan'i				џokamboj		џџdal'odam		jadabtadamč'				
tan'a	m'i	-mb	-na	-n'i	џoka	-mboj	џџdal'o	-da	-m	jadabta	-dam	-č'
tan'a	m'i	-mba	-na	-n'i	џoka	-mboj	џџdal'o	-na	-m?	jadabta	-dm?	-s'
adv	v	-v.deriv.v	-v.partic	-n.case-poss	adj	-adj.deriv.adj	v	-v.partic	-n.casv	-v.pn	-v.tense	
там	идти	-CONT	-PTCP.IMPF	-GEN.1SG	много	-MOD	ездить.на.санках	-PTCP.IMPF	-ACC	встречаться	-1SG	-PRT
there	go	-CONT	-PTCP.IMPF	-GEN.1SG	much/many	-MOD	travel.by.sleigh	-PTCP.IMPF	-ACC	meet	-1SG	-PRT
dort	gehen	-CONT	-PTCP.IMPF	-GEN.1SG	viel	-MOD	mit.dem.Schlitten.fahren	-PTCP.IMPF	-ACC	treffen	-1SG	-PRT

По дороге я встретил много ездоков

I met a lot of travellers on my way.

Unterwegs traf ich viele Reisende.

t'et wel'i teta 131

Нџта поџкана џанокан хасава ню џџви.

N'ita poџkana џanokan xasawa n'u џџwi.

N'ita		поџкана џанокан хасава н'у				џџwi	
n'i	-ta	поџкана	џанокан	хасава	n'u	џџ	-wi -3
n'i	-nda	поџкана	џанокан	хасава	n'u	џџ	-wV -3
n	-n.case-poss	pp	pp	n	n	v	-v.mood -v.pn
товариц	-GEN.3SG	среди	џанокан	мужчина	ребёнок	быть	-NARR -[3SG]
comrade	-GEN.3SG	among	џанокан	man	child	be	-NARR -[3SG]
Kamerad	-GEN.3SG	unter	џанокан	Mann	Kind	sein	-NARR -[3SG]

Среди них был сын Нанокан

One of them was the џанокан son.

Unter ihnen war auch der џанокан-Sohn.

t'et wel'i teta 132

Сичя ня поёни' хони'.

S'it'a n'a rojon'i? xon'i?.

S'it'a n'a rojon'i? xon'i?

s'it'a n'a rojo -n'i? xo -n'i?

s'id'e n'a? rojo -n'i? xo -n'i?

num pp adj -n.case-poss v -v.pn

два к плотный -1DU сходить -1DU

two to close -1DU bring -1DU

zwei zu eng -1DU bringen -1DU

Я с ним поспорил.

We had an argument.

Wir gerieten in Streit miteinander.

t'et wel'i teta 133

Сими хачась хада".

S'im'i xacas' xada?.

S'im'i xaca3s' xada?

s'im'i xaca -3 -s' xada -?

s'i?m'i xac'a -3 -s' xada -?

pr.case vn -v.pn -v.tense v -v.cn

1SG.ACC едва.не -[3SG] -PRT убить -CNEG

1SG.ACC almost -[3SG] -PRT kill -CNEG

1SG.ACC fast -[3SG] -PRT töten -CNEG

Он чуть меня не убил

He almost killed me.

Er hat mich fast getötet.

t'et wel'i teta 134

Ҷарка Вэли тэта ма:

Ҷarka Wel'i teta ma:

Ҷarka Wel'i teta ma3:

Ҷarka Wel'i teta ma -3

ɲarka	Wel'i	teta	man	-3
adj	propr	n	v	-v.pn
большой	Welji	богач	сказать	-[3SG]
big	Welji	land.owner	say	-[3SG]
groß	Welji	Landbesitzer	sagen	-[3SG]

Старший богач Вэли сказал:

The oldest Welj-farmer said:

Der älteste Welj-Wirt sagte:

t'et wel'i teta 135

Хучер' сит хадангу?

Xuc'er? s'it xadaŋku?

Xuc'er? s'it xadaŋku3?

xuc'er?	s'it	xada	-ŋku	-3
xans'er?	s'it	xada	-ŋku	-3

pr	pr.case	v	-v.deriv.v	-v.pn
как	2SG.ACC	убить	-CONT	-[3SG]
how	2SG.ACC	kill	-CONT	-[3SG]
wie	2SG.ACC	töten	-CONT	-[3SG]

Как он тебя убьёт?

How could he kill you?

Wie könnte er dich denn schon töten?

t'et wel'i teta 136

Сирё сеямт харебавакы.

S'ir'o s'ejamt xar'ebawaki.

S'ir'o s'ejamt xar'ebawaki3

s'ir'o	s'eja	-mt	xar'e	-ba	-waki	-3
s'ir'o	s'ej	-md	xar'e	-mba	-wVki	-3

adv	n	-n.case-poss	v	-v.deriv.v	-v.mood	-v.pn
нарочно	сердце	-ACC.2SG	напугать	-CONT	-PROB.PF	-[3SG]
directly	heart	-ACC.2SG	scare	-CONT	-PROB.PF	-[3SG]
absichtlich	Herz	-ACC.2SG	schrecken	-CONT	-PROB.PF	-[3SG]

Он нарочно тебя пугает

He is frightening you ntentionally.

Er versucht absichtlich, dir einen Schrecken einzujagen.

t'et wel'i teta 137

Ламдо тэта не ню няна" цахат ватормы нисяв ца".

Lamdo teta n'e n'u n'ana? цахат watormi n'is'aw ца?

Lamdo teta	n'e	n'u	n'ana?	цахат	watormi	n'is'aw	ца?
Lamdo teta	n'e	n'u	n'ana?	цаха -t	wator	-mi n'i -3 -s'a	-w ца -?
Lamdo teta	n'e	n'u	n'ana?	цаха? -n?	wator	-wi n'i -3 -s'	-wa цае -?
propr	n	n	n	pr.case adj	-n.case v	-v.partic v -v.pn	-v.tense -exl v -v.cn
Lamdo	богач	женщина	ребёнок	1PL.DAT далеко -DAT	пообещать -PTCP.PF	NEG -[3SG] -PRT	-EXL быть -CNEG
Lamdo	land.owner	woman	child	1PL.DAT far -DAT	promise -PTCP.PF	NEG -[3SG] -PRT	-EXL be -CNEG
Lamdo	Landbesitzer	Frau	Kind	1PL.DAT weit -DAT	versprechen -PTCP.PF	NEG -[3SG] -PRT	-EXL sein -CNEG

Дочь богача Ламдо с давних пор пообещана нам

The daughter of farmer Lamdo has been promised to us for a long time.

Die Tochter des Lamdo-Wirtes hat man uns schon seit langem versprochen.

t'et wel'i teta 138

Хуняна не миртамта хамедаива".

Xun'ana n'e m'irtamta xam'edajiwa?.

Xun'ana n'e	m'irtamta	xam'edajiwa?			
xun'ana n'e	m'irta -mta	xam'eda -ji -wa?			
xun'ana n'e	m'ir? -mda	xamada -ji -wa?			
n	n	n	-n.case-poss v	-v.mood -v.pn	
завтра	женщина	цена	-ACC.3SG	приготовить -CNJ	-1PL
tomorrow	woman	price	-ACC.3SG	complete -CNJ	-1PL
morgen	Frau	Preis	-ACC.3SG	fertigmachen -CNJ	-1PL

Завтра приготовим калым

We will prepare the dowry tomorrow.

Morgen stellen wir die Mitgift zusammen.

t'et wel'i teta 139

Юр" ты цэя, юр" тэня цэя, юр" нохо цэя.

Jur? ti цаја, jur? t'on'a цаја, jur? нохо цаја.

Jur?	ti	ηæja,	jur?	t'on'a ηæja,	jur?	noxo	ηæja
jur?	ti	ηæ -ja	jur?	t'on'a ηæ -ja	jur?	noxo	ηæ -ja
jur?	ti	ηæ -ja	jur?	t'on'a ηæ -ja	jur?	noxo	ηæ -ja
num	n	v	-v.mood	num	n	v	-v.mood
сто	олень	быть	-OPT.3SG	сто	лиса	быть	-OPT.3SG
hundred	reindeer	be	-OPT.3SG	hundred	fox	be	-OPT.3SG
Hundert	Rentier	sein	-OPT.3SG	Hundert	Fuchs	sein	-OPT.3SG
Hundert	Polarfuchs	sein	-OPT.3SG	Hundert	Polarfuchs	sein	-OPT.3SG

Пусть будет сто оленей, сто лисц и сто пеццов

It will be a hundred reindeer, a hundred foxes and ahundred artic foxes.

Die soll aus hundert Rentieren, hundert Füchsen und hundert Polarfüchsen bestehen.

t'et wel'i teta 140

Тад чикәд ямдаңгуна".

Tad t'ikad jamdaŋkuna?

Tad t'ikad jamdaŋkuna?

tad	t'ika	-d	jamda	-ŋku	-na?
tad	t'iki	-xVd	jamda	-ŋku	-na?
adv	pr	-n.case	v	-v.deriv.v	-v.pn
потом	тог	-ABL	переселить	-CONT	-1PL.R
then	that	-ABL	wander	-CONT	-1PL.R
dann	der	-ABL	wandern	-CONT	-1PL.R

Затем будем аргиишуть

Then we will travel there.

Dann reisen wir dorthin.

t'et wel'i teta 141

Сян яля ёльчгана чет Вэли тэта" ямдайд".

S'an jal'a jol'cŋkana t'et Wel'i teta? jamdajd?

S'an jal'a jol'cŋkana t'et Wel'i teta? jamdajd?

s'an	jal'a	jol'cŋ	-kana	t'et	Wel'i	teta	-?	jamda	-j	-d?
s'an	jal'e	jol'c'?	-xVna	t'et	Wel'i	teta	-?	jamda	-j	-d?
pr	n	n	-n.case	num	propr	n	-n.num	v	-v.coaff	-v.pn
сколько	день	конец	-LOC	четыре	Welji	богач	-PL	переселить	-CO.R	-3PL.R
how.much/many	day	end	-LOC	four	Welji	land.owner	-PL	wander	-CO.R	-3PL.R

Через несколько дней четыре богача Вэли уехали

A few days later the four rich Weli-farmers left.

Einige Tage später reisten die vier reichen Weli-Wirten ab.

t'et wel'i teta 142

Ламдо тэта ңысы хэваркан нултаду.

Lamdo teta ɲisi xəwarkan nultadu.

Lamdo teta	ɲisi	xəwarkan	nultadu			
Lamdo teta	ɲisi	xəwa -rka -n	nulta	-du		
Lamdo teta	ɲəsi	xəm? -rka -n?	nulta	-da		
propr n	n	adj	-adj.deriv.adj	-n.case v		-v.pn
Lamdo богач	стойбище	короткий	-COMP	-DAT	остановить	-3SG.O
Lamdo land.owner	nomad.camp	short	-COMP	-DAT	stop	-3SG.O
Lamdo Landbesitzer	nomadisch.Lager	kurz	-COMP	-DAT	anhalten	-3SG.O

Остановились поблизости стойбища богача Ламдо

They stopped close to the camp of the farmer Lamdo.

Sie hielten in der Nähe des Lagers des Lamdo-Wirtes.

t'et wel'i teta 143

Ҷарка Вэли тэта хасава ню Ламдо тэта не нюм неданта мэда.

ƶarka Wel'i teta xasawa n'u Lamdo teta n'e n'um n'edanta meda.

ƶarka Wel'i teta	xasawa n'u	Lamdo teta	n'e	n'um	n'edanta	meda	
ƶarka Wel'i teta	xasawa n'u	Lamdo teta	n'e	n'u -m	n'e -danta	me	-da
ƶarka Wel'i teta	xasawa n'u	Lamdo teta	n'e	n'u -m?	n'e -danda	me	-da
adj propr n	n	n	propr n	n	n	-n.case n	-n.predest-case v -v.pn
большой Welji богач	мужчина	ребёнок	Lamdo богач	женщина	ребёнок	-ACC жена -3SG.DAT	взять -3SG.O
big Welji land.owner	man	child	Lamdo land.owner	woman	child	-ACC wife -3SG.DAT	take -3SG.O
groß Welji Landbesitzer	Mann	Kind	Lamdo Landbesitzer	Frau	Kind	-ACC Ehefrau -3SG.DAT	nehmen -3SG.O

Сын старшего богача Вэли взял в жёны дочь Ламдо

The son of the oldest Weli-farmer married the daughter of the farmer Lamdo.

Der Sohn des ältesten Weli-Wirtes nahm die Tochter des Lamdo-Wirtes zur Frau.

t'et wel'i teta 144

Тад чикы пуд чет Вэли тэта" Һани ямдайд".

Tad t'iki pud t'et Wel'i teta? Һan'i jamdajd?.

Tad	t'iki	pud		t'et	Wel'i	teta?		Һan'i	jamdajd?		
tad	t'iki	pu	-d	t'et	Wel'i	teta	-?	Һan'i	jamda	-j	-d?
tad	t'iki	pu?	-xVd	t'et	Wel'i	teta	-?	Һan'i?	jamda	-j	-d?
adv	pr	pp	-n.case	num	propr	n	-n.num	conj	v	-v.coaff	-v.pn
потом	тот	назад	-ABL	четыре	Welji	богач	-PL	вновь	переселить	-CO.R	-3PL.R
then	that	behind	-ABL	four	Welji	land.owner	-PL	again	wander	-CO.R	-3PL.R
dann	der	hinter	-ABL	vier	Welji	Landbesitzer	-PL	wieder	wandern	-CO.R	-3PL.R

После этого четыре богача Вэли опять аргышлы

Then the four Weli-farmers left again.

Danach reisten die vier Weli-Wirtes abermals ab.

t'et wel'i teta 145

Пэдарота яха няван тэвмаданту та илелъяд".

Pædarota jaxa n'awan tæwmadantu ta jil'elad?.

Pædarota	jaxa	n'awan		tæwmadantu		ta	jil'elad?					
pædarota	jaxa	n'a	-wa	-n	tæw	-ma	-da	-ntu	ta	jil'e	-la	-d?
pædarota	jaxa	n'a?	-xVwa	-n?	tæwa	-ma	-xVd	-nda	ta	jil'e	-la	-d?
adj	n	pp	-n.deriv.n	-n.case	v	-v.nf	-n.case	-n.case-poss	pp	v	-v.deriv.v	-v.pn
лесистый	река	к	-AFF	-DAT	доходить	-NACT	-ABL	-OBL.3SG	туда	жить	-INCH	-3PL.R
wooded	river	to	-AFF	-DAT	arrive	-NACT	-ABL	-OBL.3SG	there	live	-INCH	-3PL.R
bewaldet	Fluss	zu	-AFF	-DAT	ankommen	-NACT	-ABL	-OBL.3SG	dorthin	leben	-INCH	-3PL.R

Достигнув низовья реки, поросшей лесом, они тут стали жить

Arriving at the river surrounded by woods, they settled down.

Beim vom Wald umwachsenen Fluss angekommen ließen sie sich nieder.

t'et wel'i teta 146

Та валакада.

Ta walakada.

Ta walakada

ta walakada

ta walakada

pp adv

туда только

there only

dorthin nur

Вот и всё.

That's all.

Das war's.

NOS